

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 78 S

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2022 under
Kunnskapsdepartementet,
Kultur- og likestillingsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og distriktsdepartementet,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Barne- og familiedepartementet,
Nærings- og fiskeridepartementet,
Finansdepartementet
og Forsvarsdepartementet
(økonomiske tiltak som følge
av krigen i Ukraina)

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 78 S

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2022 under
Kunnskapsdepartementet,
Kultur- og likestillingsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og distriktsdepartementet,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Barne- og familiedepartementet,
Nærings- og fiskeridepartementet,
Finansdepartementet
og Forsvarsdepartementet
(økonomiske tiltak som følge
av krigen i Ukraina)

Innhold

1	Innledning	6	2.7	Barne- og familiedepartementet ...	23
1.1	Innledning og oppsummering	6	2.8	Nærings- og fiskeri- departementet	24
1.2	Økonomiske utsikter	7	2.9	Landbruks- og mat- departementet	25
1.3	Oppsummering av forslagene i proposisjonen	8	2.10	Finansdepartementet	25
1.4	Konsekvenser for oljepengebruk og handlingsrommet i finans- politikken	11	2.11	Forsvarsdepartementet	26
2	Forslag under det enkelte departement	13		Forslag til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2022 under Kunnskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Finansdepartementet og Forsvarsdepartementet (økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina)	28
2.1	Kunnskapsdepartementet	13			
2.2	Kultur- og likestillings- departementet	14			
2.3	Justis- og beredskaps- departementet	14			
2.4	Kommunal- og distrikts- departementet	20			
2.5	Arbeids- og inkluderings- departementet	22			
2.6	Helse- og omsorgs- departementet	23			

DET KONGELIGE
FINANSDEPARTEMENT

Prop. 78 S

(2021–2022)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Endringer i statsbudsjettet 2022 under
Kunnskapsdepartementet,
Kultur- og likestillingsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og distriktsdepartementet,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Barne- og familiedepartementet,
Nærings- og fiskeridepartementet,
Finansdepartementet,
og Forsvarsdepartementet
(økonomiske tiltak som følge
av krigen i Ukraina)

*Tilråding fra Finansdepartementet 1. april 2022,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Innledning

Regjeringen legger i denne proposisjonen frem forslag til økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina på til sammen 14,4 mrd. kroner. Tiltakene er nødvendige å sette i verk raskt og fremmes derfor i en egen proposisjon. Tiltakene retter seg mot styrking av den sivile og militære beredskapen og nødvendige bevilgningsøkninger for å være i stand til å ta imot et stort antall personer på flukt fra Ukraina. Regjeringen legger samtidig frem en egen proposisjon om økonomiske tiltak i møte med ekstraordinære strømutgifter m.m. på til sammen 7,8 mrd. kroner for å håndtere de økonomiske virkningene av høye strømpriser.

Innledningsvis i proposisjonen gis en kort omtale av hvordan krigen i Ukraina påvirker sikkerhets- og flyktningssituasjonen i Europa og energimarkedene. Avsnitt 1.2 gir en oversikt over den økonomiske situasjonen. Forslagene i denne proposisjonen oppsummeres i avsnitt 1.3, mens avsnitt 1.4 redegjør for konsekvenser for olje- og gassbruk og handlingsrommet i finanspolitikken. En mer detaljert omtale av tiltak på de ulike departementsområdene følger i kapittel 2.

1.1 Innledning og oppsummering

Russlands invasjon av Ukraina endrer den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa. Ikke siden andre verdenskrig har vi sett krigshandlinger i den skala vi nå er vitne til. For norsk og europeisk sikkerhet er krigen et vendepunkt. Med Russlands demonstrerte vilje til å angripe naboland, er det vanskelig å komme utenom at resten av Europa fremover må ruste opp sine forsvar og bruke en større andel av offentlige ressurser til militære utgifter. Som følge av endringene i våre sikkerhetspolitiske omgivelser har det oppstått et behov for raskt å prioritere og styrke Norges forsvarsevne og militære beredskap. En ny sikkerhetspolitisk situasjon stiller også høyere krav til sivil beredskap. Derfor foreslår regjeringen at utgiftene til forsvar og sivil beredskap i budsjettet for 2022 økes med i alt 3,5 mrd. kroner til tiltak som kan iverksettes og få effekt raskt, slik som tiltak for økt tilstedeværelse i nord og digital sikker-

het. Konsekvensene for neste års budsjett vil regjeringen komme tilbake til i statsbudsjettet til høsten.

Invasjonen av Ukraina har skapt den største humanitære katastrofen i Europa siden andre verdenskrig. Lidelsene for sivilbefolkningen i Ukraina er enorme, med akutt behov for humanitær hjelp. Mer enn 4 millioner ukrainere har flyktet fra landet, først og fremst kvinner og barn. Alle europeiske land bistår i denne situasjonen, også Norge. Regjeringen foreslår bevilgningsøkninger på i alt 10,7 mrd. kroner for å ta imot personer på flukt fra Ukraina. Bevilgningsforslagene legger til rette for at Norge i første omgang kan ta imot 30 000 fra Ukraina, i tillegg til 5 000 flykninger som er anslått å ankomme Norge i 2022 fra andre land. Det tas i tillegg høyde for omfordeling av 2 500 på flukt fra Ukraina i nærområdene, samt medisinsk evakuering av inntil 550 pasienter og deres pårørende. Fordrevne fra Ukraina som har fått kollektiv beskyttelse, er i Norge midlertidig. Mens de er her, skal det tilrettelegges for at de får et trygt og godt opphold i Norge, at barn og unge får gå på skole og i barnehage, og at voksne kommer raskest mulig ut i jobb.

Angrepet på Ukraina har også ført til økt usikkerhet om energieksporven fra Russland, som er en av verdens største produsenter av olje, gass og kull. Dette har bidratt til høyere energipriser og demonstrert hvor avhengig Europa er av russisk gass. Høye energipriser demper aktiviteten i mange land. I Europa var gassprisen og strømprisen høy allerede før angrepet på Ukraina, blant annet pga. høy global gassetterspørsel som følge av økonomisk gjeninnhenting etter pandemien, lavere import av rørgass fra Russland, bortfall av LNG-produksjon, lave gasslagre etter en kald vinter og lite vind. Krigen vil trolig gjøre at perioden med høye energipriser vil vare lenger, og det vil også slå inn i norske strømpriser. Regjeringen foreslår derfor en forlengelse av strømstøttetiltakene overfor husholdninger, frivillige organisasjoner og landbruket frem til og med mars 2023, se Prop. 77 S (2021–2022).

Norsk næringsliv har relativt lite handel med Ukraina og Russland, med unntak av deler av

næringslivet i Øst-Finnmark. Regjeringen legger derfor frem særskilte tiltak rettet mot de bedriftene, særlig i Øst-Finnmark, som er mest berørt av situasjonen og nå står foran en krevende omstilling. Det er av nasjonal interesse at det opprettholdes bosetting i Norges grenseområde mot Russland.

1.2 Økonomiske utsikter

Internasjonal økonomi

Veksten i verdensøkonomien var høy på vei ut av pandemien. Krisen i Ukraina vil trekke veksten ned og inflasjonen opp i mange land. Dette skyldes i stor grad Russlands og Ukrainas viktige posisjoner som råvareeksportører. Europeiske land dekker en stor grad av sitt gassbehov gjennom gass som importeres i rørledninger. Russland er tradisjonelt den største kilden til rørgass i Europa. EU-landene importerer også mye råolje og oljeprodukter fra Russland. I 2019 kom over 40 pst. av gassimporten og 27 pst. av oljeimporten til EU fra Russland. Russland er også den største leverandøren av kull til EU.

Til tross for krigen, har tilførselen av gass fra Russland fortsatt, om enn på lavere nivåer enn foregående år. Russland leverer fremdeles i henhold til sine kontraktsforpliktelser, men har levert lite volum utover dette. EU-landene har i en normalsituasjon betydelig ledig importkapasitet for LNG som gir betydelig fleksibilitet ved lavere import av rørgass. Europa konkurrerer særlig med Asia om tilgang på gass i form av LNG.

Krigen har utløst store prisøkninger på en rekke råvarer. Prisene på gass i Europa har økt kraftig og er svært volatil, primært som følge av mer usikkerhet om fremtidige leveranser i markedet. Gjennomsnittlig spotpris i Europa har i perioden fra angrepet frem til 29. mars vært mer enn 55 pst. høyere enn prisen fra 1. januar og frem til angrepet. Spotprisen på LNG i Asia har i samme periode økt om lag 35 pst. Oljeprisen (Brent) har i samme periode steget med rundt 25 pst. og har i perioder vært over 120 amerikanske dollar per fat. Prisen på kull har også økt betydelig. På verdensbasis står Russland og Ukraina for 30 pst. av hveteeksporten, 20 pst. av mais- og gjødseleksporten, samt 11 pst. av oljeeksporten. I tillegg er Russland en viktig produsent av metaller, og Ukraina er verdens største produsent av neon- og argongass. Gassene brukes til produksjon av halvledere, som igjen brukes i produksjonen av elektronikk. Siden januar har hveteprisene økt med over 80 pst. Også priser på metaller har økt markant.

Sterk oppgang i råvareprisene og leveringsproblemer for produkter fra Kina og andre fremvoksende økonomier, herunder mangel på halvledere, har gitt kraftig oppgang i inflasjonen i OECD-området. Tolvmånedersveksten i konsumprisene i februar var på 7,9 pst. i USA, 6,1 pst. i Storbritannia og 5,9 pst. i euroområdet.

Til tross for at økte råvarepriser har gitt høy inflasjon, ventes veksten internasjonalt å være god i 2022, og i flere land er det høy kapasitetsutnyttelse. Oppdemmet etterspørsel hos husholdningene gjennom høy sparing og sterk sysselsettingsvekst peker mot fortsatt høy aktivitet. Økende prisvekst og høy økonomisk aktivitet har gjort at flere sentralbanker har strammet inn i pengepolitikken og varslet ytterligere innstramminger fremover.

Usikkerheten om det videre økonomiske forløpet har økt, særlig i Europa. Det er dels knyttet til en mulig eskalering av krigshandlingene, og dels knyttet til virkninger av redusert tilbud av viktige råvarer.

Selskaper med eierandeler i felt på norsk sokkel produserer og eksporterer olje og gass for fullt. Selskapene på sokkelen jobber fortløpende med tiltak for å opprettholde den høye produksjonen fremover. Norges gasseksport ventes å øke noe når produksjonen i LNG-anlegget på Melkøya ventelig kommer i gang igjen i mai 2022 etter brannen i 2020. Det er i all vesentlig grad ved at nye, større felt og prosjekter settes i produksjon at norsk produksjon kan øke. De største feltene som ventes starte opp på norsk kontinentalsokkel i 2022, er Johan Sverdrup-feltets fase 2 og Njord-feltet (med satellittene Hyme, Bauge og Fenja). Disse vil stort sett bidra med olje, men også noe gass, til eksportmarkedene.

Økt usikkerhet og noe svakere vekstbilde har trukket ned europeiske børser, mens amerikanske børser og den globale børsindeksen MSCI er høyere enn før krigen brøt ut.

Norsk økonomi

Det går svært godt i norsk økonomi, og vi er inne i en høykonjunktur. Aktiviteten er høy, den økonomiske veksten er sterk, bedrifter melder om problemer med å få tak i arbeidskraft, og lønns- og prisveksten tiltar. Den registrerte arbeidsledigheten nærmer seg nå de lave nivåene fra høykonjunktoren før finanskrisen i 2008. Krigen i Ukraina treffer også norsk økonomi, men utslagene i aktiviteten ser ut til å bli nokså små siden vi handler lite med Russland, Ukraina og Hviterussland. De siste prognosene fra både Norges Bank, SSB og Finansdepartementet (mars 2022) tegner et bilde

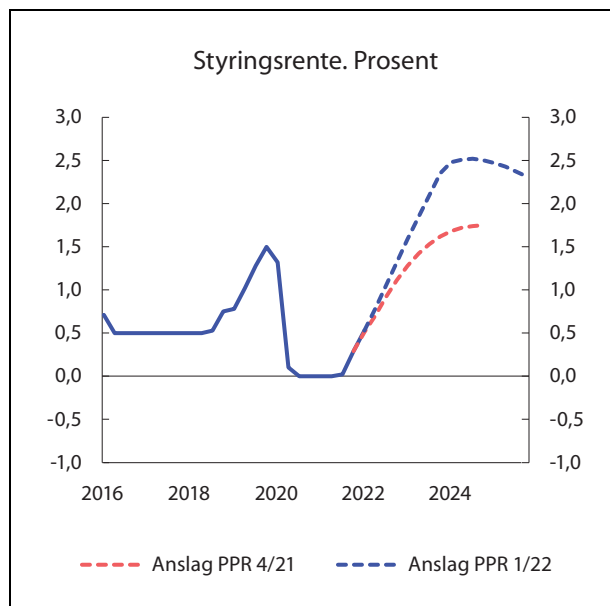
av en økonomi i sterk vekst, selv om krigen i Ukraina øker usikkerheten om den økonomiske utviklingen fremover.

Høyere råvarepriser gjør at eksportinntektene våre øker kraftig, men samtidig trekker økte priser på drivstoff, elektrisitet og matvarer prisveksten opp og kjøpekraften ned. Vi er på vei ut av en pandemi, der husholdningene har spart ekstraordinært mye. I løpet av de siste to årene har hver husholdning i gjennomsnitt spart i overkant av 100 000 kroner. Regjeringen foreslår nå å forlenge strømstøttsordningen ut mars neste år. Det bidrar til å skjerme husholdningenes kjøpekraft fra høye elektrisitetspriser.

Høy sysselsettingsvekst innebærer at inntektene øker også for de som har vært arbeidsledige eller av andre grunner har vært utenfor arbeidsmarkedet og nå kommer i jobb. Sysselsettingen har økt kraftig blant bosatte det siste året, og andelen sysselsatte blant bosatte ligger nå over en prosentenheter høyere enn rett før pandemien. Antallet utenlandske lønnstakere på korttidsopphold lå ved utgangen av 2021 klart lavere enn før pandemien. Det er usikkert hvordan dette vil utvikle seg fremover.

Utviklingen i arbeidsmarkedet har overrasket positivt igjennom høsten og vinteren. Det var en betydelig oppgang i sysselsettingen og en sterk nedgang i arbeidsledigheten gjennom høsten i fjor. Gjennomføring av smitteverntiltak bidro til at oppgangen stoppet opp i desember og januar, men deretter har den kraftige bedringen i arbeidsmarkedet fortsatt. Antallet arbeidssøkere falt med om lag 10 000 personer fra januar til februar, justert for normale sesongvariasjoner. Sammenlignet med februar 2021 har antallet arbeidssøkere avtatt med nær 90 000 personer. Justert for sesongvariasjoner var 2,1 pst. av arbeidsstyrken helt ledige i februar. Det er lavere enn før pandemien og det laveste nivået siden før finanskrisen i 2008–2009. Antallet delvis ledige er likevel fortsatt noe høyere enn før pandemien.

Det er nå svært høy etterspørsel etter arbeidskraft, og tilgangen på nye stillinger i februar var ifølge Nav på et rekordhøyt nivå. Mange bedrifter opplever nå betydelige utfordringer med å rekruttere arbeidskraft, og nesten halvparten av bedriftene i Norges Banks regionale nettverk melder om at vansker med å skaffe arbeidskraft begrenser produksjonen. Det kan gi høyere lønnsvekst og dermed høyere kostnader for bedriftene, som kan veltes over på forbrukere gjennom høyere priser. Ifølge forventningsundersøkelsen til Norges Bank har partenes lønnsforventninger økt det siste halvåret.

Figur 1.1 Styringsrente. Prosent

Kilde: Norges Bank.

Det er grunn til å tro at en del personer på flukt fra Ukraina vil komme i arbeid allerede i løpet av inneværende år. Samtidig vil flyktningstrømmen kunne trekke opp aktiviteten i kommunene og i helsesektoren, og dermed øke den allerede høye etterspørselen etter arbeidskraft.

Prisveksten tiltar. Konsumprisveksten var i februar på 3,7 pst., regnet fra samme måned i fjor. Holdes energipriser og avgiftsendringer utenom (KPI-JAE) var veksten på 2,1 pst.

Norges Bank er i gang med å normalisere pengepolitikken fra det ekstraordinært lave rentenivået gjennom pandemien og hevet styringsrenten til 0,75 pst. 24. mars. De varslet samtidig betydelig høyere rente fremover, og oppjusterte sin egen renteprognose til 2,5 pst. ved utgangen av 2023, se figur 1.1. Ifølge banken vil høyere rente bidra til å dempe presset i norsk økonomi, men sysselsettingen ventes fortsatt å holde seg høy.

1.3 Oppsummering av forslagene i proposisjonen

Regjeringen legger i denne proposisjonen frem forslag om en rekke bevilgningsøkninger knyttet til mottak av personer på flukt fra Ukraina, totalt 10,7 mrd. kroner. Videre foreslås økte bevilgninger for å styrke forsvarsevnen og den sivile og militære beredskapen i Norge, til sammen om lag 3,5 mrd. kroner. Regjeringen foreslår også tiltak

for virksomheter som rammes særlig hardt av Russlands krigføring og av sanksjonene, spesielt i Øst-Finnmark.

Til sammen foreslås det tiltak i proposisjonen som innebærer 14,4 mrd. kroner i økte bevilgninger.

Tiltak for å ta imot fordrevne fra Ukraina

Regjeringen har iverksatt en ordning med midlertidig kollektiv beskyttelse for personer på flukt fra Ukraina. Når kollektiv beskyttelse benyttes, antas det at behovet for beskyttelse er midlertidig. Flyktningene gis oppholdstillatelse for ett år av gangen. Det betyr at de skal reise hjem til sitt eget land når det er mulig, og at det dermed er usikkert hvor lenge de vil bli i Norge. Samtidig skal det tilrettelegges for at de får et trygt og godt opphold i Norge. Barn skal få gå på skole eller i barnehage og ha sosial interaksjon med andre barn. Voksne skal så raskt som mulig komme i arbeid eller annen aktivitet.

Flyktnings situasjonen nå er forskjellig fra flyktningkrisen i 2015. Denne gangen er det et vesentlig større antall som har flyktet på kort tid. Norske kommuner er anmodet om å bosette 35 000 personer i 2022. Det er syv ganger flere enn antallet som har blitt bosatt i norske kommuner de siste årene. Samtidig er det fortsatt høyst usikkert hvor mange som vil komme, og regjeringen tar høyde for at antallet kan bli betydelig høyere.

Et svært høyt antall flyktninger som kommer til Norge vil innebære at det ikke blir mulig å innfri alle nåværende lovfestede rettigheter, og kapasitetsbegrensninger kan gjøre det nødvendig å velge løsninger som legger mindre til rette for integrering enn i en normal situasjon. For å lykkes med både mottak og integrering, må enkelte ordninger og tjenester innrettes annerledes enn i en normalsituasjon. Det vil blant annet kunne gjelde tilbud om boliger, skole og barnehage. Regjeringen vil se på nødvendige tilpasninger i regelverket for at det skal være praktisk mulig for kommunene å ta imot mange personer på flukt på kort tid, og samtidig kunne gi dem tilbud som er gode nok. Alle departementene ser nå på behovet for justeringer i sine regelverk, og Justis- og beredskapsdepartementet vil etter planen sende ut en felles høring i begynnelsen av april. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer. Lovendringene skal gi økt fleksibilitet til kommunene for å lette bosettingen. Dette vil isolert sett bidra til å frigjøre deler av finansieringen som kommunene mottar ved bosetting. Kommunene vil med det ha handlingsrom

også dersom det skulle komme uventede utgiftsøkninger.

Regjeringen foreslår i proposisjonen en rekke bevilgninger til tiltak for å ta imot personer på flukt fra Ukraina, deriblant:

- 7,1 mrd. kroner i økte bevilgninger til volumstyrte poster under UDI, politiet og IMDi for å håndtere økte asylankomster. Ettersom behovet er usikkert, foreslås en romertallsfullmakt til å overskride bevilgningene under UDI og politiet med inntil 5 mrd. kroner. Tilsvarende foreslås det romertallsfullmakt til å kunne inngå forpliktelser utover 2022 på inntil 5 mrd. kroner.
- 1,7 mrd. kroner i økt bevilgning til omfordeling av 2 500 flyktninger fra Ukrainas nærområder, samt medisinsk evakuering av inntil 550 pasienter og deres pårørende. Det foreslås også romertallsfullmakt til å kunne overskride bevilgningene til formålet med inntil 2 mrd. kroner.
- 718 mill. kroner i økt bevilgning til driftsposter under UDI, politiet, PST, IMDi og NAV for å dimensjonere mottaksapparatet til den høye flyktningstrømmen.
- 1 mrd. kroner i økt tilsagnsramme for tilskudd til utleieboliger og istandsetting av boliger for å bistå kommunene med å øke bosettingskapasiteten.
- 170 mill. kroner i økt skjønnstilskudd for fordeling til vertskommuner som har vesentlige utgifter i mottaksfasen som ikke blir dekket av vertskommunetilskuddet.
- 150 mill. kroner for å øke antall plasser i omsorgssentrene for enslige, mindreårige asylsøkere under 15 år. Det foreslås også en romertallsfullmakt til å overskride bevilgningene med 250 mill. kroner til dette formålet.
- 86,5 mill. kroner i tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge.

I tillegg foreslår regjeringen en rekke bevilgningsøkninger til integrering og inkludering av flyktningene, herunder 50 mill. kroner til læremidler og fjernundervisning i barnehage og grunnopplæring for barn, unge og voksne, 50 mill. kroner til frivillige organisasjoners arbeid med inkludering, 50 mill. kroner i økt bevilgning til norskopplæringsordningen, 15 mill. kroner til norsktrening og engelsktrening i regi av frivillige organisasjoner, 64 mill. kroner til 1 000 midlertidige studieplasser, og 15 mill. kroner til tiltak for økt psykososial beredskap, slik at flyktningenes behov for hjelp kan møtes på en god måte.

En betydelig andel av utgiftene til flyktningtiltak i Norge som fremmes i denne proposisjonen,

kan klassifiseres som offisiell utviklingshjelp (ODA) i henhold til regelverket til OECDs utviklingskomité. Regjeringen vil i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2022 komme tilbake med forslag til bevilgning for ODA-andelen av disse utgiftene, samt en vurdering av tilhørende inndekning på bistandsbudsjettet.

Tiltak for å styrke Forsvaret og den sivile og militære beredskapen

Forsvaret av Norge skjer langs tre hovedlinjer: Den nasjonale forsvarsevnen, det kollektive forsvaret i NATO og bilaterale forsterkningsplaner med nære allierte. De tre hovedlinjene understøttes av et moderne og forberedt totalforsvar.

Den russiske invasjonen av Ukraina har ført til grunnleggende og varige endringer i den sikkerhetspolitiske situasjonen i Europa. Dette får konsekvenser for norsk sikkerhet på ulike måter.

I en tilspisset situasjon som vi er i nå, øker Russland beskyttelsestiltakene og beredskapen for sine kjernefysiske ubåter på Kola-halvøya, nær den norske grensen. Det vil trolig medføre økt militær aktivitet og oppmerksomhet i nord. Som NATOs øyne og ører i nord, er det viktig at Norge følger denne aktiviteten enda tettere. Det er derfor behov for at vi styrker vår tilstedeværelse, overvåkning og aktivitet i nordområdene.

Russland er mer uforutsigbart og har vist seg villig til å bruke militær makt mot et naboland. Samtidig møter Russland et NATO med styrket samhold, og Russland har bundet opp store deler av sine militære styrker i Ukraina. Det er ingen tegn nå på at Russland ser seg tjent med å involvere NATO i denne konflikten.

Derimot er risikoen for at Russland benytter ikke-militære virkemidler som digitale angrep, og etterretnings- og påvirkningsaktivitet økt – også mot Norge. Det er derfor behov for at vi styrker vår evne til å forebygge, avverge og håndtere digitale angrep, samt politiets evne til å oppdage og motvirke etterretningstrusselen, særlig i de nordlige delene av landet vårt.

Den russiske invasjonen av Ukraina understreker hvor viktig NATO-medlemskapet er for norsk sikkerhet. Regjeringen foreslår økte bevilgninger til å ta imot allierte styrker og alliert forsterkning i Norge. Det er en viktig del av det norske forsvarskonseptet. Samtidig skal Norge fortsette å være en troverdig alliert. Det er derfor nødvendig å øke beredskapen og utholdenheten til Forsvaret gjennom innkjøp av materiell, ammunisjon og reservedeler.

På grunn av disse dramatiske endringene i sikkerhetssituasjonen foreslår regjeringen å bevilge 3 mrd. kroner for raskt å styrke Forsvaret og militær beredskap. Dette inkluderer evnen til avskrekking og forsvar sammen med allierte og partnere. Tiltakene bygger på fagmilitære råd fra forsvarssjefen, og er tiltak som kan iverksettes raskt og gi umiddelbar effekt.

Regjeringen foreslår tiltak på følgende fire områder:

- Styrke Forsvarets tilstedeværelse gjennom daglige operasjoner i nord.
- Styrke evnen til å samvirke med allierte og nordiske partnere, herunder mottak og understøttelse av allierte.
- Økt beredskap, reaksjonsevne og utholdenhet i krise og krig.
- Styrke situasjonsforståelsen og motstand mot digitale trusler.

Den nye sikkerhetspolitiske situasjonen får også konsekvenser for det sivile samfunnet i Norge. I tillegg til risikoen for digitale angrep og etterretnings- og påvirkningsaktivitet, viser den russiske krigføringen i nærheten av atomkraftverk i Ukraina nødvendigheten av å kunne varsle hele befolkningen raskt i en ekstraordinær situasjon. Regjeringen foreslår derfor 512 mill. kroner for å styrke innsatsen mot etterretning, sabotasje og påvirkning fra fremmede stater, samt tiltak for å bedre den sivile beredskapen. Tiltakene regjeringen foreslår gjelder følgende:

- 112 mill. kroner til tiltak for å styrke tilstedeværelse og etterretning, særlig i nord. Forslagene omfatter blant annet midler til mer personell og utstyr til politiet og PST. Det foreslås også midler til å innføre personkontroll og kontroll med vareførselen på Svalbard.
- 200 mill. kroner til økt digital sikkerhet. Blant annet foreslås det økte midler til Nasjonal Sikkerhetsmyndighet (NSM) for å bedre deres evne til å håndtere digitale angrep samt til at flere virksomheter kan få på plass digitale innbruddsalarmer med varsling til NSM. Det foreslås også 50 mill. kroner til høyere digital sikkerhet i kommunene.
- 200 mill. kroner til å bedre den sivile beredskapen i Norge, blant annet gjennom mer materiell og personell i Siviltforsvaret. Av disse gjelder 100 mill. kroner forslag om å etablere en moderne befolkningsvarsling, slik at varsel vil kunne sendes alle med mobil i hele landet.

Tiltak overfor Øst-Finnmark og norske bedrifter som er særlig rammet av krigen i Ukraina

Som en reaksjon på Russlands angrep på Ukraina har EU innført sanksjoner som Norge har sluttet seg til. Sanksjonene vil hindre eksport av teknologi, varer og tjenester som kunne blitt brukt i russisk krigføring. Sanksjonene rammer finansieringen av det russiske regimet, og de rammer personer i Russland og Hviterussland som har vært med på å beslutte, gjennomføre og begrunne det ulovlige angrepet på Ukraina.

Sanksjonene innebærer tiltak rettet mot finanssektoren, energisektoren, transportsektoren, eksportkontroll og listeføring av mange hundre personer. Brudd på tiltakene er straffbart. Norske bedrifter må være aktsomme og undersøke tiltakene der det er grunn til å tro at listeførte selskaper og personer er involvert. Norske banker må ha gode systemer for å stanse betalinger som forsøkes utført til listeførte personer og selskaper.

Norges handel med varer og tjenester med Russland, Hviterussland og Ukraina er liten. Krigen i Ukraina vil derfor ha begrenset direkte betydning for norsk økonomi. For enkelte virksomheter i Øst-Finnmark vil konsekvensene imidlertid kunne være store. Normalt må bedrifter selv bære nedsiderisikoen ved sine investeringer. Det er ikke tradisjon for at staten kompenserer bedrifter for tap som følge av sanksjoner eller annen geopolitisk risiko. Russlands krigføring i Ukraina og medfølgende sanksjoner skaper imidlertid særskilt stor usikkerhet for næringslivet i Øst-Finnmark. Det er samtidig av nasjonal interesse at det opprettholdes bosetting i Norges grenseområde mot Russland. Regjeringen foreslår av den grunn en rekke tiltak som bidrar til å avhjelpe bedrifter som er hardt rammet. Tiltakene regjeringen foreslår omfatter:

- etablering av en lånegarantiordning med ramme på 400 mill. kroner for bedrifter med likviditetsutfordringer som følge av krigen i Ukraina. Det foreslås en tapsavsetning på 120 mill. kroner og 5 mill. kroner til forvaltning.
- utvidelse av rammen for lavrisikolån gjennom Innovasjon Norge med 500 mill. kroner, rettet mot bedrifter i Øst-Finnmark.
- støtteordning for bedrifter som har hatt vesentlig inntektsbortfall som følge av krigen i Ukraina innenfor en ramme på 55 mill. kroner.
- 50 mill. kroner til regionalpolitiske tiltak for å bidra til utvikling og omstilling av næringslivet i Øst-Finnmark.

1.4 Konsekvenser for oljepengebruk og handlingsrommet i finanspolitikken

Forslagene i denne proposisjonen og i proposisjonen om økonomiske tiltak i møte med ekstraordinære strømutgifter m.m. som legges frem samtidig, øker isolert sett oljepengebruken i 2022. Siden Saldert budsjett 2022 er det med dette foreslått eller vedtatt bevilgningsendringer knyttet til midlertidige koronatiltak på 24,7 mrd. kroner, 19,6 mrd. kroner til økonomiske tiltak i møte med ekstraordinære strømutgifter og 14,4 mrd. kroner til styrking av den sivile og militære beredskapen og for å kunne ta imot et stort antall personer på flukt fra Ukraina. Oppdaterte anslag for budsjettets stilling, inkludert oppdaterte anslag for andre utgifter og inntekter, og for strukturelle skatteinntekter og den strukturelle budsjettbalansen, vil foreligge i revidert nasjonalbudsjett som legges frem i mai.

Utgiftene som følger av den ekstraordinære situasjonen vi nå står i, må prioriteres innenfor en samlet ansvarlig økonomisk ramme. Det er viktig av hensynet til norsk økonomi som nå er i en høykonjunktur, med utsikter til tiltagende lønns- og prisvekst og renteoppgang. Økt offentlig pengebruk i en situasjon med høy aktivitet i økonomien og mangel på tilgjengelige ressurser, vil forsterke presset på priser og lønninger.

Regjeringen fremmer ikke forslag om inndekning for de økte utgiftene nå. I Revidert nasjonalbudsjett 2022 vil regjeringen legge frem oppdaterte anslag for hovedtallene på statsbudsjettet og gi en samlet vurdering av den økonomiske situasjonen og budsjettets innretning.

Oljepengebruken er kommet opp på et høyt nivå og er i 2022 vesentlig høyere enn før koronapandemien, til tross for at de fleste økonomiske tiltak mot pandemien er trappet ned når smitteverniltakene nå er opphevet. Hensynet til bærekraften i statsfinansene tilsier at varig økte utgifter må finne inndekning på andre måter enn varig økt oljepengebruk. I årene fremover vil handlingsrommet i statsbudsjettet være vesentlig mindre enn i de foregående årene, samtidig som aldersrelaterte utgifter vil øke.

Hvordan krigen i Ukraina vil påvirke det fremtidige handlingsrommet i finanspolitikken, er usikkert. Mens høye olje- og gasspriser innebærer økte inntekter fra petroleumsvirksomheten, har uroen i internasjonale finansmarkeder så langt i år redusert verdien av Statens pensjonsfond utland. Slik det finanspolitiske rammeverket praktiseres, vil kortsiktige endringer i fonds-

verdien ikke påvirke innretningen av finanspolitikken. I vurderingen av hvor mye oljepenger som skal brukes i det enkelte budsjettår, tillegges situasjonen i norsk økonomi stor vekt. Mer varige endringer i fondsverdien vil derimot påvirke det langsiktige finansieringsbidraget vi kan vente å få fra Statens pensjonsfond utland.

Etter den kalde krigen kunne utgifter til forsvar og beredskap i mange land flyttes over til annen bruk som i den nye situasjonen ga høyere

velferd. Med det nye trusselbildet kan det se ut til at forsvar og beredskap igjen vil kreve mer ressurser. En slik økt satsing vil måtte gå på bekostning av ressursbruk til andre oppgaver i samfunnet. Økt satsing på forsvar og beredskap må over tid finansieres innenfor de grensene handlingsregelen setter, og det vil måtte innebære forholdsvis lavere ressursbruk på andre poster på statsbudsjettet.

2 Forslag under det enkelte departement

2.1 Kunnskapsdepartementet

Kap. 225 Tiltak i grunnopplæringen

Post 64 Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge

Det foreslås å øke bevilgningen med 86,5 mill. kroner som følge av høyere anslag for antall elever som utløser tilskudd. Det økte anslaget skyldes flyktninger fra krigen i Ukraina. Tilskuddet utbetales etterskuddsvis, og bevilgningen i 2022 gjelder opplæring i skoleåret 2021–22.

Kap. 226 Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres

Tilskudd til utvikling og oversettelse av læremidler og pedagogisk barnehagemateriell på ukrainsk

For å kunne tilby barn, unge og voksne et godt utdanningstilbud i Norge er det viktig å ha gode læremidler, spesielt knyttet til morsmålundervisning, norskopplæring, samfunnsfag og tospråklig opplæring i fag. I dag er det nesten ingen læremidler i tråd med norske læreplaner og rammeplaner på ukrainsk. Det foreslås derfor 40 mill. kroner til en tilskuddsordning for læremidler og pedagogisk barnehagemateriell på ukrainsk for barn, unge og voksne.

Styrking av nettbaserte ressurser og fjernundervisning tilpasset ukrainske flyktninger

Det foreslås 10 mill. kroner til Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring (NAFO) ved OsloMet for å tilpasse og styrke tilbudet til ukrainske barn, unge og voksne. Innenfor bevilgningen skal senteret kunne etablere fjernundervisningstilbud gjennom f.eks. digilær.no etter behov. I tillegg skal senteret utvikle ressurser og tilbud i digitale ressurser som morsmål.no, skolekassa.no, LEXIN (ordbok med lyd) og bildetema (bilde, lyd, tekst). Bevilgningen vil også legge til rette for at NAFO kan støtte kommuner, fylkeskommuner og ansatte

i skole, barnehage og SFO som skal gi tilbud til ukrainske flyktninger.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen med 50 mill. kroner.

Kap. 260 Universiteter og høyskoler

Post 50 Statlige universiteter og høyskoler

Studietilbøyeligheten i Ukraina er høy, og mange av flyktningene som kommer vil være i en alder der de normalt ville ønsket å starte eller fortsette et høyere utdanningsløp. For å kunne gi flyktningene tilbud om å starte eller fortsette høyere utdanning i Norge, og uten at det skal føre til lengre kø av kvalifiserte norske søkere fra høsten 2022, er det behov for å midlertidig øke utdanningskapasiteten ved universitetene og høyskolene. Som følge av flyktningstrømmen fra Ukraina foreslås det å øke bevilgningen med 47,8 mill. kroner, tilsvarende et opptak av om lag 1 000 studenter fra høsten 2022. Den økte kapasiteten er rettet mot flyktninger fra Ukraina. Midlene kan tildeles både statlige og private universiteter og høyskoler. Midlene vil bli tildelt som fireårige plasser i kategori D, som gir institusjonene fleksibilitet til å tilpasse tilbud etter faktisk etterspørsel. Økningen er midlertidig og skal fases ut i tråd med normal studieprogresjon eller dersom studie plassene ikke blir brukt. I tillegg kommer utgifter til utdanningsstøtte på kap. 2410.

Kap. 2410 Statens lånekasse for utdanning

Post 50 Avsetning til utdanningsstipend, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningen med 16 mill. kroner som følge av forslag om 1 000 nye studie plasser i høyere utdanning, jf. omtale under kap. 260, post 50.

Post 72 Rentestøtte, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningen med 208 000 kroner som følge av forslag om 1 000 nye studie-plasser i høyere utdanning, jf. omtale under kap. 260, post 50.

Post 90 Økt lån og rentegjeld, overslagsbevilgning

Det foreslås å øke bevilgningen med 50,3 mill. kroner som følge av forslag om 1 000 nye studie-plasser i høyere utdanning, jf. omtale under kap. 260, post 50.

Kap. 5617 Renter fra Statens lånekasse for utdanning*Post 80 Renter*

Det foreslås å øke bevilgningen med 208 000 kroner som følge av forslag om 1 000 nye studie-plasser i høyere utdanning, jf. omtale under kap. 260, post 50.

2.2 Kultur- og likestillingsdepartementet**Kap. 315 Frivillighetsformål***Post 78 Frivillighetstiltak*

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 10 mill. kroner til frivillige organisasjoner som bidrar til inkludering og integrering av nyankomne flyktninger fra krigen i Ukraina, jf. omtale under *Andre saker* nedenfor. Midlene skal gå til frivillige organisasjoner som ikke mottar midler gjennom Integrerings- og mangfoldsdirektoratets (IMDis) virkemiddelapparat.

*Andre saker**Midlertidig tilskudd til frivillige organisasjoner ifb. flyktninger fra Ukraina*

Frivillige organisasjoner spiller en sentral rolle i utforming av fritidsaktiviteter, møteplasser og aktivitetstilbud i lokalsamfunnet. Mange av de som ankommer Norge fra Ukraina er barn, som har behov for å inkluderes i aktivitet. For raskt å kunne gi et tilbud til nyankomne flyktninger, er det viktig at organisasjonene kan utvide, tilpasse eller skape nye aktiviteter lokalt og skaffe til veie nødvendig utstyr for deltakelse. Regjeringen har mottatt innspill fra flere av de frivillige organisasjonene og vurderer at det hovedsakelig er behov

for å styrke kapasiteten i etablerte tilbud, fremfor å skape nye. Organisasjonene melder også at det er behov for ressurser til å organisere og gjennomføre opplæring av nye frivillige.

Regjeringen foreslår at det bevilges 50 mill. kroner som et midlertidig tilskudd til frivillige organisasjoner ifb. ankomster av fordrevne personer fra krigen i Ukraina. Formålet er å sikre økonomisk støtte til frivillige organisasjoner som bidrar til inkludering og integrering gjennom å tilby aktiviteter, møteplasser og andre tilbud. Tiltakene skal omfatte aktiviteter for voksne og barn i mottak og i lokalsamfunnene. Midlene skal fordeles til frivillige organisasjoner gjennom eksisterende virkemidler. Regjeringen foreslår at midlene fordeles på følgende måte:

- 10 mill. kroner til frivillige organisasjoners arbeid med aktiviteter for beboere i mottak, jf. omtale under Justis- og beredskapsdepartementet kap. 490, post 21.
- 30 mill. kroner til frivillige organisasjoners arbeid for flyktninger og innvandrere gjennom det eksisterende virkemiddelapparatet til Integrerings- og mangfoldsdirektoratet (IMDi), jf. omtale under Arbeids- og inkluderingsdepartementet kap. 671, post 71.
- 10 mill. kroner til frivillige organisasjoner som ikke mottar midler gjennom IMDis virkemiddelapparat under Kultur- og likestillingsdepartementet kap. 315, post 78, jf. omtale over.

Fordeelingen skal bidra til at midlene treffer bredt og omfatter frivillige aktører med ulike typer formål og aktiviteter. Det skal være enkelt å søke om og motta midler. Noe av midlene vil kunne benyttes til administrasjon av tilskuddene.

2.3 Justis- og beredskapsdepartementet**Kap. 400 Justis- og beredskapsdepartementet***Post 01 Driftsutgifter*

Det er behov for å forbedre kommunikasjons- og samhandlingsløsninger for den nasjonale krisehåndteringen. Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 14 mill. kroner til anskaffelse av 4G mobiltelefoner for høygradert kommunikasjon. De varige driftsutgiftene beløper seg til 3 mill. kroner fra og med 2023. Det vises også til omtale av tiltak for å forbedre kommunikasjons- og samhandlingsløsninger under kap. 440 *Politiet* og kap. 444 *Politiets sikkerhetstjeneste (PST)*.

Post 70 Overføringer til private

Det foreslås å øke bevilgningen med 3 mill. kroner til tilskudd til Norsk senter for informasjonssikring (NorSiS). Den foreslåtte bevilgningsøkningen skal gå til gjennomføring av en informasjonskampanje om digital sikkerhet, med det formål å øke sikkerhetsbevisstheten og kompetansen i befolkningen.

NorSiS skal planlegge og gjennomføre kampanjen i samarbeid med relevante aktører.

Kap. 440 Politiet

Post 01 Driftsutgifter

Økt kapasitet til å avdekke sammensatte trusler og etterretning i Norge

Politiet og Politiets sikkerhetstjeneste (PST) har behov for økt kapasitet til å avdekke sammensatte trusler og etterretning i Norge. Det foreslås å bevilge totalt 57 mill. kroner fordelt på kap. 440 *Politiet* og kap. 444 *Politiets sikkerhetstjeneste (PST)*, hvorav 34 mill. kroner på kap. 440, post 01 *Driftsutgifter*, til økt bemanning og anskaffelse av utstyr til politiet og PST lokalt. Hensikten med tiltaket er å forsterke politiets og PSTs enhet for samarbeid og analyse av sammensatte trusler og kontraetterretning samt øke politiets og PSTs tilstedeværelse i Nord-Norge.

Utvidet registreringskapasitet i politiet

Økningen i antall asylsøkere medfører et behov for økt registreringskapasitet i politiet. Økt registreringskapasitet er viktig for å legge til rette for at asylsøkerne som ankommer landet kan gå videre i asylkjeden på en effektiv måte. Det foreslås å øke bevilgningen med totalt 500 mill. kroner til stillinger, utstyr og leie av lokaler mv. Tiltaket vil gi økt registreringskapasitet ved Nasjonalt ankomstsenter i Råde og i politidistriktene. Det legges i tillegg opp til å opprette et ekstra midlertidig registreringssenter for å øke kapasiteten på Østlandet.

Omfordeling av flyktninger og evakuering av pasienter

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Dette vil føre til økte utgifter til planlegging, bemanning og logistikkhåndtering rundt mottakelsen i Norge. Det fore-

slås å øke bevilgningen på posten med 13,4 mill. kroner.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 440, post 01 med 547,4 mill. kroner.

Post 25 Variable utgifter ved ankomst, mottak og retur i politiets utlendingsforvaltning

Utvidet registreringskapasitet i politiet

Bevilgningen på posten dekker blant annet variable kostnader knyttet til registrering av nye asylsøkere. Prognosen for antall asylsøkere som forventes til Norge i 2022 har økt til 35 000. Dette vil medføre økte kostnader. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 88 mill. kroner.

Omfordeling av flyktninger og evakuering av pasienter

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Dette vil føre til økte utgifter til ledsagelse og registrering av ankomne. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 30,8 mill. kroner til dette.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 440, post 25 med 118,8 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Det er behov for å forbedre kommunikasjons- og samhandlingsløsninger for den nasjonale krisehåndteringen. Det foreslås å øke bevilgningen med 6 mill. kroner til innkjøp av utstyr for sikker kommunikasjon i politiet, jf. omtale under kap. 400 *Justis- og beredskapsdepartementet* og kap. 444 *Politiets sikkerhetstjeneste (PST)*.

Kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST)

Post 01 Driftsutgifter

Økt kapasitet til å avdekke sammensatte trusler og etterretning i Norge

PST har behov for å øke kapasiteten til å avdekke sammensatte trusler og etterretning. Det foreslås på denne bakgrunn å bevilge 23 mill. kroner til

stillinger og utstyr i PST. Se for øvrig omtale under kap. 440 *Politiet*.

Vurderinger knyttet til nye asylsøkere

PST har behov for å øke kapasiteten til å bidra med nødvendige sikkerhetsmessige vurderinger knyttet til nye asylsøkere. Det foreslås å øke bevilgningen med 5 mill. kroner til formålet.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 444, post 01 med 28 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

System for analyse av data

Det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner til et system for analyse av data. Dette vil øke PSTs kapasitet til sammenstilling og analyse av data, og bidra blant annet til å styrke PSTs situasjonsforståelse om potensiell sikkerhetstruende virksomhet. Bevilgningsbehovet for perioden 2023–2027 anslås til om lag 190 mill. kroner.

Operativt teknologisk utstyr og kommunikasjons- og samhandlingsløsninger

Det foreslås å øke bevilgningen med 70 mill. kroner til anskaffelse av operativt teknologisk utstyr og sikre kommunikasjons- og samhandlingsløsninger i PST. Anskaffelsene har som hensikt å styrke PSTs evne til å avdekke, forebygge og motvirke fremmede staters etterretningsvirksomhet i Norge.

Sikkerhetstiltak i PST

Det foreslås å øke bevilgningen med 10 mill. kroner til sikkerhetstiltak og løsninger for å øke driftssikkerheten i PST.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 444, post 45 med 90 mill. kroner.

Kap. 451 Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap

Post 01 Driftsutgifter

Mobil befolkningsvarsling

Det foreslås 1 mill. kroner til økt bemanning i DSB for etablering av befolkningsvarsling basert på Cell Broadcast-teknologien, jf. nærmere omtale under kap. 451, post 45 og under Kommunal- og distriktsdepartementets kap. 543, post 70.

Sivilforsvaret

Det foreslås å øke bevilgningen med 41 mill. kroner for å øke operativ evne i Sivilforsvaret. Bevilgningen skal blant annet legge til rette for økt øving av de tjenestepiktige i Sivilforsvaret, og økt rekruttering for å opprettholde måltallet på 8 000 mannskaper i Sivilforsvaret.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 451, post 01 med 42 mill. kroner.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Mobil befolkningsvarsling

Det foreslås å bevilge 49 mill. kroner i 2022 til etablering av et nytt system for befolkningsvarsling basert på Cell Broadcast-teknologien, jf. også omtale under kap. 451, post 01 samt forslag under Kommunal- og distriktsdepartementets kap. 543, post 70.

Sivilforsvaret har per i dag i overkant av 1 200 operative varslingsanlegg (tyfoner) som antas å nå ut til rundt 50 pst. av befolkningen, dvs. de som oppholder seg i byer og tettbygde strøk der hvor slike anlegg er utplassert.

Cell Broadcast-teknologien er et system for umiddelbar befolkningsvarsling gjennom mobilnettene. Under forutsetning av at telefoner er påslått, vil et varsel sendt gjennom dette systemet mottas av mobiltelefoner som befinner seg i et definert område, med egen høy varslingstone og tekst uavhengig av lydinnstillinger på telefonen. Systemet vil kunne benyttes lokalt, regionalt og nasjonalt, og kan nå hele landet på mindre enn 30 sekunder. Et slikt system vil bidra til å styrke egenberedskapen og være et betydelig løft av samfunnssikkerheten.

For å implementere befolkningsvarslingssystemet med Cell Broadcast-teknologi kreves det tilrettelegging på statens side, og i de tre mobiltilbydernes nett og systemer. I tillegg vil tekno-

logien kreve oppgradering av programvare i mobilnettene og i mobiltelefoner.

På statens side må det blant annet anskaffes maskinvare, programvare og tjenester, herunder etableres et system med grensesnitt mot hver av de tre mobiltilbyderne for å kunne sende ut meldinger. Systemene må videre driftes etter etablering. Anskaffelsen vil gjennomføres iht. sikkerhetsloven. Systemet skal etter planen være operativt innen utløpet av 2022. Regjeringen vil komme tilbake med samlet budsjettbehov for etablering og drift av den nye løsningen i statsbudsjettet for 2023.

Sivilforsvaret

Det foreslås å øke bevilgningen med 48,8 mill. kroner for å anskaffe nødvendig utstyr til Sivilforsvaret gitt dagens mannskapsstyrke, i tillegg til å anskaffe nytt og moderne utstyr.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 451, post 45 med 97,8 mill. kroner.

Kap. 453 Sivil klareringsmyndighet

Post 01 Driftsutgifter

Sikkerhetssituasjonen medfører at flere virksomheter enn tidligere har fått behov for å kunne motta sikkerhetsgradert informasjon for å sikre egen kjernevirksomhet, og gjennom dette ivareta samfunnskritiske funksjoner. Sivil klareringsmyndighet (SKM) mottar derfor flere anmodninger om sikkerhetsklarering enn tidligere. Samtidig er SKMs kapasitet utfordret som følge av innføring av klareringsnivåene «adgangsklarering» og «utvidet adgangsklarering». Det er også usikkert når effektene av SKMs prosjekt for digitalisering av behandlingen av klareringssaker vil inntre for fullt. Det foreslås derfor å øke bevilgningen med 5 mill. kroner i 2022 til økt bemanning for å øke SKMs saksbehandlingskapasitet. Tiltaket forventes blant annet å redusere risiko for innsidere i tjeneste for utenlandsk etterretning.

Kap. 455 Redningstjenesten

Post 71 Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten

De frivillige er helt nødvendige for å redde liv over hele landet. Det foreslås å øke tilskuddet til de frivillige organisasjonene i redningstjenesten med

10,2 mill. kroner, for å dekke årlige drifts- og abonnementskostander for 2 000 nye Nødnett-terminaler. Støtte til drift av nye nødnett-terminaler er viktig for at en sentral del av redningstjenesten skal kunne bidra effektivt i søk- og redningsaksjoner.

Kap. 457 Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Post 01 Driftsutgifter

Nasjonalt cybersikkerhetssenter

Sammensatte virkemidler brukes stadig oftere i internasjonale konflikter, og digitale angrep er en sentral del av verktøyboksen til fremmede stater. Siden 2019 har Nasjonal sikkerhetsmyndighet (NSM) sett en tredobling i antallet cyberhendelser som får alvorlige konsekvenser for virksomheter i Norge. Regjeringen vil derfor styrke NSMs evne til å forbedre den digitale sikkerheten, og foreslår å øke NSMs driftsbevilgning for å øke antall stillinger i nasjonalt cybersikkerhetssenter. Tiltaket skal forbedre evnen til koordinering og hendelsehåndtering, herunder analysefunksjon og praktisk bistand til rammede virksomheter.

Varslingssystem for digital infrastruktur

Varslingssystem for digital infrastruktur (VDI) består av et nettverk av sensorer som utplasseres hos utvalgte offentlige og private virksomheter som har kritisk infrastruktur. Sensorene samler inn data som gjør det mulig for NSM å oppdage, verifisere og varsle om koordinerte og alvorlige dataangrep. Sensorene fungerer som en «digital innbruddsalarm» for å oppdage digitale angrep. For å øke effekten av systemet, foreslås det å øke antallet virksomheter som deltar i VDI og å øke analysekapasiteten for å håndtere økt informasjonsmengde. Det foreslås også midler for tilrettelegging for bruk av graderte systemer, jf. omtale under post 45, og å fjerne deltakerkontingenten for private virksomheter, jf. omtale under kap. 3457, post 01.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 28,3 mill. kroner i 2022.

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

Varslingssystem for digital infrastruktur

Som del av forslaget om å utvide deltakelsen i varslingssystem for digital infrastruktur (VDI) foreslås

det 17 mill. kroner til investeringer i teknisk utstyr, blant annet for å tilrettelegge for bruk av graderte systemer i VDI, jf. omtale under post 01.

Myndighetsportal og støtteverktøy for digital sikkerhet

Det foreslås å utvikle en felles digital myndighetsportal som inngangsport for f.eks. den enkelte innbygger, små- og mellomstore virksomheter, kommuner, eiere av kritisk infrastruktur og myndigheter, slik at alle får ensartede råd tilpasset sin målgruppe, uten at det forutsettes kunnskap om roller og ansvar, innenfor det digitale sikkerhetsområdet.

Det foreslås videre å utvikle et støtteverktøy for digital sikkerhet som tilbys alle norske virksomheter. Verktøyet skal bidra til et systematisk arbeid med digital sikkerhet hos virksomhetene, herunder gjøre det lettere å evaluere hvor langt arbeidet med digital sikkerhet i egne systemer er kommet. Det foreslås 7 mill. kroner til utvikling av myndighetsportal og støtteverktøy for digital sikkerhet i 2022.

Oppsummering

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på kap. 457, post 45 med 24 mill. kroner.

Kap. 3457 Nasjonal sikkerhetsmyndighet

Post 01 Inntekter

Private selskaper som regnes som en del av kritisk infrastruktur i Norge, deltar i VDI, og betaler en årlig deltakerkontingent. Deltakelse er i utgangspunktet frivillig, men det er sentralt for vurderingen av det nasjonale risikobildet at viktige virksomheter som ivaretar norsk digital infrastruktur deltar. For å legge til rette for en deltakelse som gir en god nok oversikt over det nasjonale risikobildet, foreslår regjeringen at staten overtar finansieringen, slik at deltakerkontingenten for private virksomheter faller bort.

Det foreslås å redusere bevilgningen med 9,7 mill. kroner som følge av dette.

Kap. 480 Svalbardbudsjettet

Post 50 Tilskudd

Ny grenselov ble vedtatt av Stortinget i 2018. Loven kan gis anvendelse for Svalbard ved forskrift, med nødvendige tilpasninger og særregler. Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med

8 mill. kroner for å innføre kontroll på Svalbard av reisende til og fra øygruppen («personkontroll») i forbindelse med ikrafttredelse av grenseloven og ny grenseforskrift. Ved innføring skal det gjennomføres sporadiske kontroller med hjemmel i ny forskrift om kontroll med reisende til og fra Svalbard.

Personkontrollen skal blant annet bidra til å hindre grensekryssende kriminalitet i samsvar med grenselovens formål, ivareta offentlig orden og andre nasjonale behov samt sikre håndheving av internasjonale forpliktelser. Sysselmesteren vil være kontrollmyndighet, etter mønster fra politiets grensekontroll på fastlandet. Bevilgningen skal gå til utstyrs- og datasystemanskaffelser og stillinger hos Sysselmesteren. Midlene plasseres på svalbardbudsjettets kap. 0005 Sysselmesteren, post 01 Driftsutgifter.

Kap. 490 Utlendingsdirektoratet

Post 01 Driftsutgifter

Økt kapasitet for å håndtere økte asylkomster

De høye ankomstene av fordrevne fra Ukraina innebærer betydelig økt oppgavetilfang i Utlendingsdirektoratet (UDI). Regjeringen foreslår at kapasiteten i UDI økes for å håndtere situasjonen.

Det er behov for betydelig flere stillinger for å håndtere oppgaver knyttet til opprettelse og oppfølging av nye asylmottak og akuttinnkvarteringsløsninger. Det er videre behov for en del støtte-tjenester som økonomihåndtering, HR og kommunikasjon (bl.a. informasjon og veiledning på ukrainsk). Det er også behov for økte midler til anskaffelse av rådgivning, tilpasning av IKT-løsninger og produksjon av oppholdskort.

Det foreslås en bevilgningsøkning på 150 mill. kroner knyttet til dette.

Omfordeling av flyktninger og evakuering av pasienter

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i Ukrainas nærrområder, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Det vil være behov for 1,7 mill. kroner i økt bevilgning til administrative ressurser for å håndtere dette.

Oppsummering

Det foreslås samlet å øke bevilgningen på posten med 151,7 mill. kroner.

Post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak

Bevilgningen på posten skal dekke statens utgifter til drift av asylmottak.

Prognosene for antall asylsøkere har økt fra 3 000 til 35 000. Situasjonen gjør det nødvendig å ta i bruk dyrere mottaksløsninger som akuttinnkvartering og andre midlertidige løsninger. Det er også behov for å etablere flere midlertidige helseavtaler med kommuner om tuberkuloseundersøkelser og innledende helsesjekk, da kapasiteten til dette ved Nasjonalt ankomstsenter i Råde kommune ikke er tilstrekkelig. Som følge av dette foreslås det å øke bevilgningen med 2 669,6 mill. kroner. Av dette gjelder 10 mill. kroner frivillige organisasjoners arbeid med aktiviteter for beboere i mottak. Det vises til nærmere omtale av midlertidige tilskudd til frivillige organisasjoner i kapittel 2.2 *Kultur- og likestillingsdepartementet*.

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling, samt deres nærmeste pårørende. Dette er tiltak som medfører behov for å øke bevilgningen med 1 441,1 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 4 110,7 mill. kroner.

Post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak

Vertskommunetilskuddet skal dekke vertskommunenes gjennomsnittlige utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i forbindelse med drift av mottak i kommunen. Som følge av økte prognoser for antall beboere i mottak, foreslås det å øke bevilgningen med 724,8 mill. kroner.

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Dette er tiltak som fører til behov for å øke bevilgningen med 111,0 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 835,8 mill. kroner.

Post 70 Stønader til beboere i asylmottak

Bevilgningen på posten skal dekke utgiftene til stønadsordningen for beboere i mottak. Som følge av økte prognoser for antall beboere i mottak foreslås det å øke bevilgningen med 246,5 mill. kroner.

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Dette er tiltak som fører til behov for å øke bevilgningen med 74,2 mill. kroner.

Samlet foreslås det å øke bevilgningen på posten med 320,7 mill. kroner.

Post 75 Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, kan overføres

Regjeringen har besluttet at Norge skal overføre personer som er fordrevet fra Ukraina, og som befinner seg i nærområdene til Ukraina, og bidra til å evakuere ukrainske pasienter som har behov for medisinsk behandling. Dette vil føre til økte utgifter til transport av flyktninger til Norge. Det foreslås å øke bevilgningen på posten med 26,3 mill. kroner.

Andre saker

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Behovet for innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse i Norge, kan bli større enn det bevilgningsforslagene i denne proposisjonen legger til rette for. Regjeringen foreslår at Stortinget samtykker til at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører et bevilgningsmessig merbehov og forpliktelser utover 2022, jf. forslag til romertallsvedtak. Det foreslås at summen av overskridelser på kap. 440, post 25 og kap. 490, postene 21, 60 og 70 ikke kan overstige 5 mrd. kroner i 2022, og at forpliktelsene utover 2022 ikke kan overstige 5 mrd. kroner.

Overføring til Norge av personer fordrevet fra Ukraina

Krigen i Ukraina kan gjøre det aktuelt å overføre flere personer som er fordrevet fra Ukraina til Norge enn det bevilgningsforslagene i denne proposisjonen legger til rette for. Regjeringen foreslår at Stortinget samtykker til at Justis- og beredskapsdepartementet, gjennom europeisk koordinering eller i særskilte tilfeller ved unilaterale initiativ, kan overføre personer fordrevet fra Ukraina til Norge og overskride bevilgningene på kap. 440, post 01, kap. 444, post 01 og kap. 490, postene 01, 21, 60, 70 og 75 innenfor en samlet ramme på 2 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak. Ved behov, og etter en nærmere vurde-

ring, foreslås det at deler av fullmaktsrammen kan omfordes til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som da kan overskride bevilgningene under kap. 670, post 01, kap. 671, postene 60 og 61 og kap. 672, postene 60 og 61 innenfor rammen som er omfordelt.

2.4 Kommunal- og distriktsdepartementet

Kap. 540 Digitaliseringsdirektoratet

Post 23 Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, kan overføres

Offentlige tjenester i Norge er i svært høy grad digitalisert. Dette forenkler saksbehandling og tjenesteyting for befolkningen, i tillegg til at det letter presset på offentlige organer og helse-tjenesten. For å kunne få tilgang til flesteparten av offentlige digitale tjenester, er man avhengig av en elektronisk ID (eID).

Dersom flyktninger som ankommer Norge raskt kan bli digitale brukere, kan det redusere ressursbehovet for tjenester som ellers må utføres ved fysisk oppmøte.

Det foreslås å bevilge 26 mill. kroner i 2022 til å etablere et opplegg for utstedelse av eID til flyktninger fra Ukraina. Opplegget skal bidra til at flyktninger kan få en eID på høyt sikkerhetsnivå, noe som er nødvendig for tilgang til blant annet helsetjenester.

Digitaliseringsdirektoratet skal forvalte midlene.

Kap. 541 IT- og ekompolitikk

Post 22 Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikken, kan overføres, kan nyttes under postene 61 og 70

Risikoen for cyberangrep mot norske virksomheter har økt som følge av Russlands invasjon av Ukraina. Erfaringer fra flere målrettede angrep i 2020 og 2021 tilsier at det er et særskilt behov for å styrke den digitale sikkerheten i kommunal forvaltning. Dette handler bl.a. om å motvirke datainnbrudd, unngå løsepengevirus og opprettholde tilgjengeligheten til kommunens data-systemer. I utgangspunktet er dette et virksomhetsansvar, men en del kommuner – spesielt de små og mellomstore – har faglige og økonomiske utfordringer med å ivareta dette ansvaret.

Det foreslås å øke bevilgningen med 40 mill. kroner i 2022 for å legge til rette for at kommu-

nene kan knytte seg til et cybersikkerhets-samarbeid (CERT eller tilsvarende). Målet med tiltaket er å øke kommunenes evne til å oppdage, forebygge og håndtere digitale angrep. Innretningen må avklares nærmere med berørte aktører. Flere alternativer kan være aktuelle, herunder å utvide kapasiteten i en eksisterende CERT, eller etablering av en ny kapasitet.

For det tilfellet at det blir aktuelt å benytte en andel av midlene til forebygging og håndtering av digitale hendelser, jf. omtale under post 61, foreslås det at post 22 tilføyes stikkordet «kan nyttes under post 61» i 2022.

Post 61 (Ny) Forebygging og håndtering av digitale hendelser, kan nyttes under post 22

Det foreslås å opprette en ordning for å styrke kommunenes kompetanse og kapasitet til å forebygge og håndtere digitale hendelser, med en ramme på 10 mill. kroner. Målet med bevilgningen er å bidra til en rask økning i kommunenes evne til å oppdage, forebygge og håndtere digitale angrep.

Kommunal- og distriktsdepartementet vil ha dialog med kommunesektorens interesseorganisasjon (KS) om utforming av ordningen. Regjeringen vil vurdere innretning av ordningen nærmere, og orientere Stortinget på egnet måte.

For det tilfellet at det blir aktuelt å benytte en andel av midlene til å legge til rette for at kommunene kan knytte seg til et cybersikkerhets-samarbeid (CERT eller tilsvarende), jf. omtale under post 22, foreslås det at post 61 tilføyes stikkordet «kan nyttes under post 22».

Kap. 543 Nasjonal kommunikasjonsmyndighet

Post 70 Telesikkerhet og -beredskap, kan overføres
Forsterket reservesatellittsamband mellom Svalbard og fastlandet

Regjeringen foreslår å oppgradere reserve-satellittsambandet for kommunikasjon i Longyear-byen og mellom Svalbard og fastlandet, og på denne måten øke redundansen ved eventuelle brudd på den tosegmenterte fiberkabelen mellom Svalbard og fastlandet. Det foreslås å øke bevilgningen for å oppgradere dagens reserveløsning til 4G-dekning i Longyearbyen for alle de tre norske mobiloperatørene. Dette vil sikre både tale-tjenester for en større gruppe brukere og muligheter for databasert kommunikasjon, og øke beredskapen vesentlig. Løsningen skal i utgangs-

punktet etableres for tre år, før en ny vurdering av situasjonen må gjøres.

Nasjonal kommunikasjonsmyndighet skal forvalte midlene i henhold til normale prosedyrer for bevilgninger over posten. Det foreslås å bevilge 5 mill. kroner i 2022.

Mobil befolkningsvarsling

Cell Broadcast er en teknologi som kan leveres over mobilnettene, og innebærer at en melding kringkastes innenfor et geografisk område, med mulighet for lokal, regional eller nasjonal varsling. Kringkastingen vil gi rask utsending av meldinger nasjonalt, på få sekunder. Siden meldingen blir kringkastet, vil den nå raskt frem til mobiltelefonene. Meldingen vil komme frem også når det er stor trafikk i mobilnettene, noe som ofte er tilfellet ved større hendelser.

Kostnadene for implementering av systemet for de tre mobilnett-tilbyderne inkluderer nødvendige oppgraderinger, investeringer, testing og implementering av Cell Broadcast Centre.

Det foreslås på denne bakgrunn å øke bevilgningen med 50 mill. kroner i 2022.

Oppsummering

Samlet innebærer de foreslåtte endringene at bevilgningen økes med 55 mill. kroner.

Kap. 553 Regional- og distriktsutvikling

Post 61 Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling

Målet med bevilgningen på posten er å mobilisere bedrifter til innovasjon, omstilling og utvikling og bidra til økt verdiskaping, sysselsetting og nyskaping i regionene. Bevilgningen skal gi små og mellomstore bedrifter tilgang til risikokapital, rådgivning og kompetansetjenester. Fylkeskommunene har i 2022 mottatt 717,2 mill. kroner, hvorav Troms og Finnmark fylkeskommune mottok 111,6 mill. kroner.

Regjeringen foreslår en økning på 50 mill. kroner i bevilgningene til Troms og Finnmark fylkeskommune. Øst-Finnmark er hardt rammet av sanksjonene som følge av Russlands krigføring i Ukraina. Bevilgningen skal bidra til utvikling og omstilling av næringslivet i Øst-Finnmark.

Midlene skal gå til relevante tiltak i kommunene Vardø, Vadsø, Lebesby, Gamvik, Berlevåg,

Tana, Nesseby, Båtsfjord og Sør-Varanger. Midlene skal prioriteres til de kommunene som er mest berørt av sanksjonene.

Fylkeskommunen kan bruke det økte tilskuddet til:

- Oppdrag til Innovasjon Norge og Siva for finansiering av de næringsrettede virkemidlene som omfattes av posten i dag: Distriktsrettede lån, tilskudd, garantier, etablerertilskudd, mentorordningen, bedriftsnettverk, næringshageprogrammet og inkubasjonsprogrammet
- Kommunale næringsfond
- Tilretteleggende tiltak i regi av fylkeskommunen, herunder kartlegging, tilrettelegging og gjennomføring av tilpasset kompetansetilbud i regionen

I Sør-Varanger kan det gis tilskudd til omstillings-selskapet Sør-Varanger utvikling, som forvalter tiltak gjennom omstillingsordningen.

Midlene tildeles i tråd med gjeldende regelverk for offentlig støtte, og skal inngå i den ordinære rapporteringen til departementet.

Kap. 571 Rammetilskudd til kommuner

Post 64 Skjønnstilskudd, kan nyttes under kap. 572, post 64

Formålet med skjønnstilskuddet er å kompensere kommuner og fylkeskommuner for lokale forhold som ikke fanges opp i den faste delen av inntekts-systemet.

Det er forventet at antallet flyktninger i Norge som følge av krigen i Ukraina vil øke raskt fremover. Alle kommuner som har asylmottak, får vertskommunetilskudd som dekker de gjennomsnittlige merkostnadene som følger av å ha et asylmottak i kommunen. Utgifter, hovedsakelig innenfor helse- og barnevernsområdet kan likevel variere betydelig mellom vertskommuner. Regjeringen foreslår å øke skjønnstilskuddet med 170 mill. kroner for å fordele til vertskommuner som har vesentlige utgifter til ukrainske flyktninger i motaksfasen som ikke blir dekket av vertskommunetilskuddet.

Midlene tildeles kommunene via søknad til statsforvalterne. Statsforvalterne vil deretter på bakgrunn av sin kjennskap til tjenestetilbud og økonomi i kommunene komme med innspill til fordeling av midlene. Kommunal- og distriktsdepartementet og Justis- og beredskapsdepartementet fordeler midlene mellom kommunene.

Kap. 581 Bolig- og bomiljøtiltak*Post 76 Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller, kan overføres*

Tilskuddet skal bidra til flere egnede utleieboliger for vanskeligstilte på boligmarkedet, og til utprøving av nye boligmodeller for personer med særskilte boligbehov. Posten budsjetteres med tilsagnsramme, tilsagnsfullmakt og bevilgning. Tilsagnsrammen i 2022 er på 154,1 mill. kroner med en bevilgning på 171,1 mill. kroner.

Regjeringen foreslår å øke bevilgningen med 450 mill. kroner, tilsvarende en økning i tilsagnsrammen på 1 mrd. kroner i 2022. Formålet med tiltaket er å bidra til rask fremskaffing av boliger til flyktninger fra Ukraina. Tilskuddet skal brukes til dette formålet, men boligene blir ikke øremerket flyktninger. Det vil si at kommunen senere kan disponere boligene til andre vanskeligstilte. Husbanken kan i 2022 gi 30 prosent tilskuddsutmåling.

Flere kommuner har i dag boliger som av ulike grunner står ubrukte eller tomme. Med en forholdvis enkel istandsetting, kan en del boliger gjøres tilgjengelige for flyktninger. Regjeringen foreslår derfor at det midlertidig åpnes opp for å gi tilskudd til kommuner i 2022 for istandsetting av utleieboliger over posten. Dette vil legge til rette for at det raskt kan tilgjengeliggjøres flere boliger for flyktninger.

Det foreslås at bevilgningen på posten økes med 450 mill. kroner, til 621,1 mill. kroner i 2022. Av dette er 519 mill. kroner knyttet til tilsagn som skal gis i 2022, mens 102 mill. kroner er knyttet til tilsagn som er gitt tidligere år. Tilsagnsrammen blir med dette 1 154 mill. kroner. Det foreslås en økning i tilsagnsfullmakten på 550 mill. kroner til 679 mill. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

2.5 Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Kap. 605 Arbeids- og velferdsetaten*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen på posten er 12 485,5 mill. kroner.

Det er behov for økt kapasitet hos Arbeids- og velferdsetaten for å håndtere et økt antall flyktninger med behov for bistand fra etaten. Det foreslås midler til bl.a. mer personell ved fylkeskontorene og kontaktsentrene.

Bevilgningen for 2022 foreslås økt med 15 mill. kroner.

Kap. 670 Integrerings- og mangfoldsdirektoratet*Post 01 Driftsutgifter*

Bevilgningen på posten er 302,3 mill. kroner.

Bosettingsbehovet i 2022 forventes å øke som følge av flere asylankomster og overføring av personer fra Ukrainas nærrområder. Det er derfor behov for økt kapasitet hos IMDi for arbeid med bosetting og kartlegging av flyktninger. Videre skal bevilgningen gå til økt kapasitet hos IMDi til veiledning av kommuner og andre aktører.

Bevilgningen for 2022 foreslås økt med 34,9 mill. kroner.

Kap. 671 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere*Post 60 Integreringstilskudd, kan overføres*

Bevilgningen på posten er 4 982,4 mill. kroner.

Kommuner som bosetter flyktninger, mottar integreringstilskudd. Integreringstilskuddet skal gi en rimelig dekning av de gjennomsnittlige merutgiftene kommunene har ved bosetting og integreringsarbeid for flyktninger i bosettingsåret og de neste fire årene. Behovet i 2022 anslås å være 3,3 mrd. kroner høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2022 og Prop. 51 S (2021–2022). Hovedårsaken er en økning i prognosen for antall flyktninger kommunene vil bosette i 2022 som følge av krigen i Ukraina.

Bevilgningen for 2022 foreslås økt med 3 297,3 mill. kroner.

Bosetting er en frivillig oppgave for kommunene, som nå skal bygge opp kapasitet i tjenesteapparatet i tråd med anmodninger fra staten. De særskilte tilskuddene fra staten til bosetting og integrering utløses først ved faktisk bosetting. I en situasjon med mye usikkerhet foreslår derfor regjeringen at kommunene mottar en kompensasjon på 50 000 kroner per vedtaks plass kommunene blir anmodet om og har stilt til rådighet, men som ikke blir benyttet. Det forutsettes at kommunene tar imot de flyktningene de får tildelt fra IMDi og at kommunene har startet med å bygge opp kapasiteten for disse plassene. Departementet vil komme med retningslinjer for tilskuddsordningen. En eventuell tilskuddsutbetaling vil først bli utbetalt i 2023 når faktisk antall bosatte kan legges til grunn.

Post 61 Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, overslagsbevilgning

Bevilgningen på posten er 656,8 mill. kroner.

Kommuner som bosetter enslige mindreårige flyktninger, mottar et særskilt tilskudd. Tilskuddet kommer i tillegg til det ordinære integrerings-tilskuddet. Behovet i 2022 anslås å være 106,7 mill. kroner høyere enn lagt til grunn i Saldert budsjett 2022. Hovedårsaken er en økning i prognosen for antall enslige mindreårige flyktninger kommunene vil bosette i 2022 som følge av krigen i Ukraina.

Bevilgningen for 2022 foreslås økt med 106,7 mill. kroner.

Post 71 Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner

Bevilgningen på posten er 215,2 mill. kroner.

Frivillige organisasjoners innsats er et viktig bidrag til god og rask integrering av flyktningene som kommer. Regjeringen foreslår å bevilge 30 mill. kroner til å styrke det eksisterende virkemiddelapparatet hos IMDi til frivillige organisasjoners arbeid med fritidsaktiviteter, møteplasser og tilbud rettet mot flyktninger fra Ukraina. Det vises til nærmere omtale av midlertidige tilskudd til frivillige organisasjoner i kapittel 2.2 Kultur- og likestillingsdepartementet.

Videre foreslår regjeringen å bevilge 15 mill. kroner til norsktraining og engelsktraining for personer som er fordrevet fra Ukraina, gjennom ordningen *Tilskudd til integreringsarbeid i regi av frivillige organisasjoner*.

Det foreslås å bevilge 50 mill. kroner til tidlig norskopplæring gjennom den eksisterende *norskopplæringsordningen*. Hensikten er å gi mulighet til et visst tilbud om tidlig norskopplæring til personer som er fordrevet fra Ukraina, som enten bor i mottak eller andre steder, og for å muliggjøre et lett skalerbart tilbud tilpasset hurtigspor for flyktninger fra Ukraina etter bosetting.

Bevilgningen for 2022 foreslås økt med 95 mill. kroner.

2.6 Helse- og omsorgsdepartementet

Kap. 765 Psykisk helse, rus og vold

Post 21 Spesielle driftsutgifter, kan overføres, kan nyttes under post 72

Det foreslås å øke bevilgningen med 7 mill. kroner i 2022 for at Helsedirektoratet kan inngå en rammeavtale med en eller flere leverandører av psykososial bistand til kommunale helse- og omsorgstjenester, som for eksempel rådgivning, utredning, behandling og oppfølging i akutte

situasjoner. Erfaringene fra blant annet leirskredet i Gjerdrum er at helsetjenestenes evne til å ivareta befolkningens behov for psykososial støtte raskt overskrides i krisesituasjoner. Det forventes at behovet for slik bistand vil være stort i tilknytning til økt flyktningtilstrømming fra Ukraina. En rammeavtale vil kunne benyttes for å gi enkeltkommuner bistand til å håndtere flyktningenes hjelpebehov på en rask og effektiv måte.

Post 75 Vold og traumatisk stress, kan overføres

Det foreslås å øke bevilgningen til Nasjonalt kunnskapssenter for vold og traumatisk stress (NKVTS) med 1,5 mill. kroner i 2022, tilsvarende en prosjektlederstilling. Formålet med bevilgningen er at senteret skal kunne møte økt etterspørsel etter forskningsbasert kunnskap og kunnskapsformidling som følge av krigen og flyktningstrømmen fra Ukraina. Flere temaområder er aktualisert slik som traumer, radikalisering og retraumatisering blant veteraner og andre sårbare. En midlertidig økt bevilgning vil bidra til at denne kompetansen blir raskere tilgjengeliggjort.

Det foreslås videre å øke bevilgningene til de regionale ressursentrene om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RVTSene) med 6,5 mill. kroner i 2022, tilsvarende én stilling per senter. Formålet med bevilgningene er at sentrene skal kunne møte økt etterspørsel etter kompetanseheving, veiledning og annen tjenestestøtte som følge av krigen og flyktningstrømmen fra Ukraina. Mange som nå ansettes i mottak har ikke relevant kompetanse fra før, og flere kommuner og spesialisthelsetjenester har begrenset erfaring med de psykososiale utfordringene flyktningene kan ha. En midlertidig økt bevilgning vil gjøre det mulig å arbeide mer utadrettet og raskere nå flere tjenester med behov for kompetanseheving og bistand.

Samlet foreslås bevilgningen på posten økt med 8 mill. kroner.

2.7 Barne- og familiedepartementet

Kap. 856 Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere

Post 01 Driftsutgifter

Posten dekker utgifter til drift av omsorgssentre for enslige, mindreårige asylsøkere og flyktninger under 15 år, kjøp av plasser i private omsorgssentre, forvaltningsoppgaver knyttet til omsorgssentrene og bosettingsarbeid. Bevilgningen i

Saldert budsjett 2022 legger til rette for drift av 50 plasser. Det legges nå opp til en gradvis kapasitetsøkning opp til 240 plasser ved utgangen av året. Det vil også være utgifter til etablering av akuttlokasjon for å kunne ivareta mange samtidige ankomster fra Ukraina, og bemanning til eventuell akuttinnkvartering. Særlig for yngre barn kan det også være aktuelt med et familiebasert botilbud som alternativ til plass i omsorgs-senter. Bevilgningsbehovet på posten er svært usikkert, og det kan bli behov for rask oppskalering av tilbudet. Departementet foreslår derfor også en overskridelsesfullmakt, jf. forslag til romertallsvedtak.

Det foreslås å øke bevilgningen på kap. 856, post 01, med 150 mill. kroner.

2.8 Nærings- og fiskeridepartementet

Kap. 2421 Innovasjon Norge

Post 77 (Ny) Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina

Normalt må bedrifter selv bære nedsiderisikoen ved sine investeringer. Det er ikke tradisjon for at staten kompenserer bedrifter for tap som følge av sanksjoner eller annen geopolitisk risiko. Russlands krigføring i Ukraina og medfølgende sanksjoner skaper imidlertid særskilt stor usikkerhet for næringslivet i Øst-Finnmark. Det er samtidig av nasjonal interesse at det opprettholdes bosetting i Norges grenseområde mot Russland.

Regjeringen foreslår derfor å opprette en støtteordning for bedrifter som har hatt et stort inntektsbortfall som følge av krigen i Ukraina. Formålet med ordningen vil være å bidra til at disse bedriftene får rom til å tilpasse seg til situasjonen. Tiltaket innebærer at Innovasjon Norge kan gi tilskudd til bedrifter i Norge som ikke får oppgjør for kontrakter med russiske, hviterussiske og ukrainske kunder, inngått før EUs andre sanksjonspakke ble kjent 25. februar 2022.

Kontrakter inngått etter dette kan i særskilte tilfeller også omfattes, dersom bedriftene kan sannsynliggjøre at dette er kontrakter og kunde-forhold som ligger innenfor bedriftens virkeområde og normale forretningsdrift, og så sant det er mulig etter statsstøttereguleringen. Ordningen gjelder for oppdrag utført innen utgangen av september 2022. Tilskuddet vil kunne dekke inntil 80 pst. av fordringer bedriftene har mot russiske, hviterussiske og ukrainske bedrifter. Ordningen gjelder for bedrifter som har hatt minimum 50 pst. av omsetningen sin fra Russland, Hviterussland og

Ukraina. I tråd med føringene i statsstøttereguleringen kan det gis inntil 400 000 euro i tilskudd per foretak. Det kan ikke gis støtte til kontrakter som er i strid med eller undergraver de restriktive tiltakene.

Regjeringen foreslår en bevilgning på 55 mill. kroner over kap. 2421, post 77. Administrasjons- og gjennomføringskostnader dekkes over denne bevilgningen.

Ordningen må notifiseres, og det tas forbehold om godkjenning av ordningen fra EFTAs overvåkingsorgan (ESA). Hvis godkjenningen innebærer vesentlige endringer, vil regjeringen komme tilbake til Stortinget.

Kap. 2460 Eksportfinansiering Norge

Post 25 (Ny) Forvaltning av midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina

Regjeringen foreslår å opprette en ny, midlertidig lånegarantiordning under Eksportfinansiering Norge (Eksfin). Formålet med ordningen er at ellers lønnsomme bedrifter som har likviditetsmangel som følge av Russlands krigføring i Ukraina får tilgang til likviditet og dermed kan tilpasse seg situasjonen. Ved at staten tilbyr risikoavlastning til finansforetak, gis de aktuelle bedriftene bedre muligheter for lån. Det foreslås en ramme på 400 mill. kroner for ordningen, og den skal innrettes slik at den kan avhjelpe situasjonen uten å undergrave de restriktive tiltakene. Det foreslås tapsavsetning tilsvarende 30 pst. av rammen, jf. omtale under kap. 2460, post 55.

Det settes krav om at selskapene som omfattes av ordningen har betydelig likviditetsmangel som følge av Russlands krigføring i Ukraina og har hatt minimum 40 pst. av sin omsetning fra handel med Russland, Hviterussland og Ukraina i 2021 eller i snittet av årene 2019–2021. Tilbudet gjelder for nye lån til bedrifter med virksomhet i Norge som forventes å være lønnsomme under normale markedsforhold.

Regjeringen foreslår at garantiordningen dekker 90 pst. av finansforetakets tap pro rata på hvert lån som oppfyller vilkårene. Etter hvert som lånet nedbetales, reduseres det garanterte beløpet forholdsmessig. Staten og finansforetaket tar tap under garantien på like vilkår. Lånene skal ikke utgjøre mer enn 15 pst. av årlig omsetning de siste tre regnskapsår. I særskilte tilfeller kan det gis et høyere beløp for foretak som er aktive i sektorer som er særlig berørt av krisen, direkte eller indirekte av Russlands aggresjon mot Ukraina. Det kan gis garantier for lån på inntil 50 mill. kroner

og med løpetiden på inntil seks år. Lånene kan brukes til dekning av driftsutgifter og finansiering av investeringer. Kundene må betale en garantiprovisjon i tråd med de midlertidige reglene for offentlig støtte i forbindelse med Ukraina-krisen.

Det tas forbehold om godkjenning av ordningen fra EFTAs overvåkingsorgan ESA.

Regjeringen foreslår å bevilge 5 mill. kroner til Eksfins forvaltning av lånegarantiordningen i 2022. Selv om ordningen er midlertidig, vil det være nødvendig å følge opp utestående garantier og erstatningsutbetalinger over flere år. Utgifter knyttet til dette, vil foreslås dekket av bevilgninger i de årene utgiftene kommer til utbetaling.

Post 55 (Ny) Tapsavsetning for midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina

Det vises til omtale av lånegarantiordningen under post 25. Det vurderes å være risiko for tap i ordningen. Denne risikoen vurderes på usikkert grunnlag som noe høyere enn for lånegarantiordningen under koronapandemien, hvor tapsavsetningen var 20 pst. Regjeringen foreslår derfor å bevilge 120 mill. kroner, tilsvarende 30 pst. av garantirammen, i tapsavsetning for ordningen. Bevilgningen vil dekke eventuelle tap som inntrer under ordningen også i senere år.

Kap. 5460 Eksportfinansiering Norge

Post 77 (Ny) Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina

Det vises til omtale av den midlertidige lånegarantiordningen under kap. 2460, post 25. Under ordningen vil staten motta inntekter fra garanti-provisjon. Regjeringen foreslår en inntektsbevilgning på 1 mill. kroner i 2022. Det understrekes at anslaget er usikkert.

Andre saker

Utvidet låneramme for lavrisikolån

Det foreslås at rammen for lavrisikolåneordningen under Innovasjon Norge økes som et engangstiltak i 2022. Økningen forbeholdes bedrifter i Øst-Finnmark. Lavrisikolån gis på markedsmessige vilkår og i hovedsak til prosjekter som samfinansieres med lån fra private banker. Lavrisikolån brukes blant annet til å delfinansiere investeringer i bygninger, driftsutstyr, fiskefartøy og til investeringer i landbruket. Lånene bidrar til å utløse annen finansiering, og kan være

relevante for bedrifter i Øst-Finnmark som søker å omstille seg. Administrasjonskostnader dekkes av rentemarginen.

Rammen for Innovasjon Norges lavrisikolåneordning foreslås utvidet som et engangstiltak i 2022 med 500 mill. kroner, fra 2,5 mrd. kroner til 3,0 mrd. kroner, jf. forslag til romertallsvedtak.

2.9 Landbruks- og matdepartementet

Kap. 1115 Mattilsynet

Post 71 Tilskudd til erstatninger, overslagsbevilgning

Mattilsynet har ansvar for blant annet å ivareta folke- og dyrehelsen i Norge. Om lag 5 pst. av de fordrevne fra Ukraina har med seg kjæledyr til Norge. Disse dyrene vil sjelden oppfylle vilkårene for lovlig innførsel. Ukraina har en dårligere dyrehelsestatus enn Norge, særlig når det gjelder rabies. Etter gjeldende regelverk skal dyr som ikke oppfyller vilkårene enten returneres, avlives eller settes i karantene for dyreeiers regning, inn-til det er klart at de ikke representerer noen dyrehelsemessig risiko. Avhengig av status for det enkelte dyret fra Ukraina, kan det være aktuelt med behandling mot dvergbendelorm, vaksinasjon mot rabies, identitetsmerking med mikrochips og/eller karanteneopphold. Situasjonen medfører også økte kostnader for Mattilsynet i forbindelse med kontroll og beredskapsarbeid, samt utgifter til kjøp av tjenester. Disse kostnadene vil øke med antall fordrevne med kjæledyr som kommer til Norge.

Regjeringen mener at det i den ekstraordinære situasjonen som krigshandlingene har utløst må vurderes nærmere hvordan staten kan bidra til å ivareta folke- og dyrehelsen. Inntil videre legges det til grunn at utgifter til nødvendige tiltak blir belastet overslagsbevilgningen på kap. 1115, post 71. Regjeringen vil komme tilbake til saken og de budsjettmessige konsekvensene i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2022.

2.10 Finansdepartementet

Kap. 1610 Tolletaten

Post 01 Driftsutgifter

Kontroll med varer som føres inn til og ut fra Svalbard er nødvendig for å hindre omgåelse av sanksjons- og eksportkontrollregelverket. Svalbard er ikke en del av norsk tollområde, og tolloven gjel-

der ikke for vareførselen til og fra Svalbard. Toll-etaten fører derfor ikke kontroll på Svalbard med vareførselen til og fra øygruppen. I den sikkerhetspolitiske situasjonen vi nå står i, haster det å få kontroll med varer som føres inn til og ut fra Svalbard. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn endringer i tolloven med den hensikt å gi hjemmel til å fastsette forskrifter som gir Toll-etaten hjemler for å drive vareførselskontroll på Svalbard. Det vises til Prop. 70 L (2021–2022) for nærmere omtale av tiltaket.

Det foreslås å øke Tolletatens driftsbevilgning med 12 mill. kroner for å dekke etatens kostnader knyttet til tiltaket i 2022. Kostnadene omfatter lønn til tjenestemenn på Svalbard, lokaler/husleie, transportkostnader, nødvendige midlertidige systemtilpasninger, kontrollutstyr mv.

2.11 Forsvarsdepartementet

Kap. 1710 Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg

Post 01 Driftsutgifter, kan overføres

Regjeringen legger vekt på å styrke Forsvarets samlede evne til mottak av allierte allerede i fredstid og i en tidlig fase av en krise. Dette forutsetter at Forsvaret har tilgang til nødvendig beredskapskritisk infrastruktur og logistisk understøttelseskapasitet. Det foreslås derfor å sette i stand eksisterende taksebaner, oppstillingsplasser, hangarer mv. på utvalgte lokasjoner. Tiltakene vil kunne inkludere vedlikehold av drivstoffanlegg og annen kritisk infrastruktur som er nødvendig for å understøtte alliert mottak på flybasene. Videre vil regjeringen tilrettelegge for mer alliert trening og øving i Indre Troms ved å gjøre nødvendige tilpasninger i eksisterende eiendom, bygg og anlegg (EBA).

Bevilgningen på kap. 1710, post 01, foreslås økt med 150 mill. kroner.

Post 47 Nybygg og nyanlegg, kan overføres

Regjeringen foreslår å igangsette et større prosjekt for utvikling av, og tilrettelegging for, alliert trening og øving i forsvarssektorens skyte- og øvingsfelt i Indre Troms. Prosjektet omfatter etablering av forlegnings-, forpleinings- og lagerkapasitet for gjennomføring av trening og øving for allierte styrker, inkludert samvirke med nasjonale styrker, i skyte- og øvingsfelt i Blåtind. Med bedre fasiliteter i Blåtind skytefelt vil tilgjengeligheten, og dermed kapasiteten, i forsvars-

sektorens totale skyte- og øvingskapasitet i Indre Troms økes, både for nasjonale og allierte styrker. Regjeringen foreslår at prosjektet starter opp i 2022. Prosjektet planlegges fullført i løpet av 2023 og har en foreløpig kostnadsramme på 410 mill. kroner. Regjeringen legger videre opp til å sette i gang ytterligere investeringsprosjekter innenfor Forsvarsdepartementets fullmakt til å starte opp og gjennomføre eiendoms-, bygge- og anleggsprosjekter med kostnadsramme under 200 mill. kroner, knyttet til mottak, trening og øving av allierte styrker. Prosjektene vil ha oppstart i 2022 og planlegges fullført i løpet av 2023.

Bevilgningen på kap. 1710, post 47, foreslås økt med 200 mill. kroner.

Kap. 1720 Forsvaret

Post 01 Driftsutgifter

Regjeringen vil styrke Forsvarets tilstedeværelse i nord, bedre evnen til samvirke med allierte og styrke Forsvarets beredskap, reaksjonsevne og utholdenhet i krise og krig. Regjeringen foreslår å seile mer med Marinens og Kystvaktens fartøyer i nordområdene i 2022. Økt aktivitet medfører et økt vedlikeholdsbehov. Det foreslås derfor å øke vedlikeholdet med sikte på å øke driftssikkerheten og minimere nedetiden. Regjeringen foreslår videre å oppgradere KV Nordkapp, slik at fartøyet kan bidra til alliert beredskap i NATOs reaksjonsstyrker (NRF) ved å fungere som kommandofartøy for SNMCMG (*Standing NATO Mine Countermeasures Group*) i 2023.

Hærens øvingsmidler i 2022 vil i stor grad brukes på øvelsen Cold Response. Regjeringen foreslår å øke avsetningen til Hæren, slik at Hærens avdelinger kan øke treningsnivået i resten av 2022, herunder samtrene med allierte avdelinger som trener og øver i Norge. Forslaget innebærer også avsetninger til nødvendig økt vedlikehold. Mer trening og øving av Brigade Nord og Finnmark landforsvar vil bidra til å bedre reaksjonsevnen og til å styrke det fellesoperative samvirket.

Under pandemien har det vært nødvendig å kansellere en del planlagt trening og øving for Heimevernets avdelinger. For å øke beredskapen i Heimevernets styrkestruktur, vil regjeringen i 2022 prioritere trening av innsatsstyrkene og en økt andel av områdestrukturen.

Regjeringen foreslår videre å øke Forsvarets beredskapslagre, herunder å anskaffe ytterligere personlig bekledning og utrustning, reservedeler og annet kritisk materiell samt fylle opp driv-

stofflagre. Dette vil bidra til å øke utholdenheten i krise og konflikt. Det legges også opp til å øke beredskapsbeholdningen av ammunisjon, jf. omtale under kap. 1760, post 45. Enkelte av anskaffelsene vil kunne ha noe lengre ledetid, og det kan derfor ikke utelukkes at deler av utbetalingene vil finne sted etter 2022.

Motstandskraften mot sammensatte trusler foreslås styrket ved å øke innsatsen på digital sikkerhet i Forsvaret, gjennom å bedre kapasiteten til inntrengningstester og til å håndtere uønskede digitale hendelser.

Samlet foreslås bevilgningen på kap. 1720, post 01, økt med 1 710 mill. kroner.

Kap. 1735 Etterretningstjenesten

Post 21 Spesielle driftsutgifter

Regjeringen vil øke ambisjonen for Etterretningstjenesten ut over ambisjonen i vedtatt langtidsplan for forsvarssektoren. Forslaget vil bidra til økt evne til situasjonsforståelse og nasjonal kontroll i nord, som vil kunne komme både Norge og våre allierte til gode.

Bevilgningen på kap. 1735, post 21, foreslås økt med 140 mill. kroner.

Kap. 1760 Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold

Post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, kan overføres

For å styrke reaksjonsevne, utholdenhet og beredskapen for krise og konflikt vil regjeringen anskaffe ammunisjon i ulike ammunisjonsklasser. Enkelte ammunisjonstyper vil kunne ha noe lengre ledetid, og det kan derfor ikke utelukkes at deler av utbetalingene vil komme etter 2022. For å bedre evnen til overvåking vil regjeringen i tillegg anskaffe et økt antall sonarbøyer til P-8 maritime patruljefly.

Bevilgningen på kap. 1760, post 45, foreslås økt med 800 mill. kroner.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i statsbudsjettet 2022 under Kunnskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Finansdepartementet og Forsvarsdepartementet (økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina).

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i statsbudsjettet 2022 under Kunnskapsdepartementet, Kultur- og likestillingsdepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet, Kommunal- og distriktsdepartementet, Arbeids- og inkluderingsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Nærings- og fiskeridepartementet, Finansdepartementet og Forsvarsdepartementet (økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina) i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til vedtak om endringer i statsbudsjettet 2022 under
Kunnskapsdepartementet,
Kultur- og likestillingsdepartementet,
Justis- og beredskapsdepartementet,
Kommunal- og distriktsdepartementet,
Arbeids- og inkluderingsdepartementet,
Helse- og omsorgsdepartementet,
Barne- og familiedepartementet,
Nærings- og fiskeridepartementet,
Finansdepartementet
og Forsvarsdepartementet
(økonomiske tiltak som følge av krigen i Ukraina)

I

I statsbudsjettet for 2022 gjøres følgende endringer:

Utgifter:

Kap.	Post	Formål	Kroner
225		Tiltak i grunnopplæringen:	
	64	Tilskudd til opplæring av barn og unge som søker opphold i Norge, forhøyes med ..... fra kr 30 705 000 til kr 117 174 000	86 469 000
226		Kvalitetsutvikling i grunnopplæringen:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 558 247 000 til kr 1 608 247 000	50 000 000
260		Universiteter og høyskoler:	
	50	Statlige universiteter og høyskoler, forhøyes med ..... fra kr 39 457 581 000 til kr 39 505 381 000	47 800 000
315		Frivillighetsformål:	
	78	Frivillighetstiltak, forhøyes med ..... fra kr 29 920 000 til kr 39 920 000	10 000 000
400		Justis- og beredskapsdepartementet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 495 162 000 til kr 509 162 000	14 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
	70	Overføringer til private, forhøyes med	3 000 000
		fra kr 18 463 000 til kr 21 463 000	
440		Politiet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	547 388 000
		fra kr 20 894 700 000 til kr 21 442 088 000	
	25	Variable utgifter ved ankomst, mottak og retur i politiets utlendingsforvaltning, forhøyes med	118 844 000
		fra kr 132 357 000 til kr 251 201 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	6 000 000
		fra kr 134 251 000 til kr 140 251 000	
444		Politiets sikkerhetstjeneste (PST):	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	28 000 000
		fra kr 1 214 194 000 til kr 1 242 194 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	90 000 000
		fra kr 94 000 000 til kr 184 000 000	
451		Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	42 000 000
		fra kr 1 058 139 000 til kr 1 100 139 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	97 800 000
		fra kr 93 544 000 til kr 191 344 000	
453		Sivil klareringsmyndighet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	5 000 000
		fra kr 47 324 000 til kr 52 324 000	
455		Redningstjenesten:	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten, forhøyes med	10 200 000
		fra kr 60 904 000 til kr 71 104 000	
457		Nasjonal sikkerhetsmyndighet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	28 300 000
		fra kr 379 005 000 til kr 407 305 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	24 000 000
		fra kr 20 480 000 til kr 44 480 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
480		Svalbardbudsjettet:	
	50	Tilskudd, forhøyes med ..... fra kr 450 036 000 til kr 458 036 000	8 000 000
490		Utlendingsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 1 130 192 000 til kr 1 281 893 000	151 701 000
	21	Spesielle driftsutgifter, asylmottak, forhøyes med ..... fra kr 515 307 000 til kr 4 626 026 000	4 110 719 000
	60	Tilskudd til vertskommuner for asylmottak, forhøyes med ..... fra kr 144 639 000 til kr 980 473 000	835 834 000
	70	Stønader til beboere i asylmottak, forhøyes med ..... fra kr 49 832 000 til kr 370 491 000	320 659 000
	75	Reiseutgifter for flyktninger til og fra utlandet, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 39 558 000 til kr 65 808 000	26 250 000
540		Digitaliseringsdirektoratet:	
	23	Utvikling og forvaltning av nasjonale fellesløsninger, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 326 449 000 til kr 352 449 000	26 000 000
541		IT- og ekompolitikk:	
	22	Utvikling, gjennomføring og samordning av IT- og ekompolitikken, <i>kan overføres, kan nyttes under postene 61 og 70</i> , forhøyes med ..... fra kr 22 007 000 til kr 62 007 000	40 000 000
(NY)	61	Forebygging og håndtering av digitale hendelser, <i>kan nyttes under post 22</i> , bevilges med	10 000 000
543		Nasjonal kommunikasjonsmyndighet:	
	70	Telesikkerhet og -beredskap, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 153 510 000 til kr 208 510 000	55 000 000
553		Regional- og distriktsutvikling:	
	61	Mobiliserende og kvalifiserende næringsutvikling, forhøyes med ..... fra kr 817 170 000 til kr 867 170 000	50 000 000
571		Rammetilskudd til kommuner:	
	64	Skjønnstilskudd, <i>kan nyttes under kap. 572, post 64</i> , forhøyes med ..... fra kr 990 000 000 til kr 1 160 000 000	170 000 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
581		Bolig- og bomiljøtiltak:	
	76	Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	450 000 000
		fra kr 171 101 000 til kr 621 101 000	
605		Arbeids- og velferdsetaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	15 000 000
		fra kr 12 485 450 000 til kr 12 500 450 000	
670		Integrerings- og mangfoldsdirektoratet:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	34 900 000
		fra kr 302 303 000 til kr 337 203 000	
671		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere:	
	60	Integreringstilskudd, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	3 297 300 000
		fra kr 4 982 365 000 til kr 8 279 665 000	
	61	Særskilt tilskudd ved bosetting av enslige, mindreårige flyktninger, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med	106 700 000
		fra kr 656 771 000 til kr 763 471 000	
	71	Tilskudd til integreringsarbeid i regi av sivilsamfunn og frivillige organisasjoner, forhøyes med	95 000 000
		fra kr 215 195 000 til kr 310 195 000	
765		Psykisk helse, rus og vold:	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , <i>kan nyttes under post 72</i> , forhøyes med	7 000 000
		fra kr 215 357 000 til kr 222 357 000	
	75	Vold og traumatisk stress, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	8 000 000
		fra kr 257 083 000 til kr 265 083 000	
856		Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	150 000 000
		fra kr 121 994 000 til kr 271 994 000	
1610		Tolletaten:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med	12 000 000
		fra kr 1 622 307 000 til kr 1 634 307 000	
1710		Forsvarsbygg og nybygg og nyanlegg:	
	1	Driftsutgifter, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	150 000 000
		fra kr 5 161 669 000 til kr 5 311 669 000	
	47	Nybygg og nyanlegg, <i>kan overføres</i> , forhøyes med	200 000 000
		fra kr 3 532 802 000 til kr 3 732 802 000	

Kap.	Post	Formål	Kroner
1720		Forsvaret:	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 32 137 891 000 til kr 33 847 891 000	1 710 000 000
1735		Etterretningstjenesten:	
	21	Spesielle driftsutgifter, forhøyes med ..... fra kr 2 580 633 000 til kr 2 720 633 000	140 000 000
1760		Forsvarsmateriell og større anskaffelser og vedlikehold:	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i> , forhøyes med ..... fra kr 20 346 486 000 til kr 21 146 486 000	800 000 000
2410		Statens lånekasse for utdanning:	
	50	Avsetning til utdanningsstipend, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 9 014 098 000 til kr 9 030 098 000	16 000 000
	72	Rentestøtte, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 1 346 503 000 til kr 1 346 711 000	208 000
	90	Økt lån og rentegjeld, <i>overslagsbevilgning</i> , forhøyes med ..... fra kr 35 448 063 000 til kr 35 498 363 000	50 300 000
2421		Innovasjon Norge:	
(NY)	77	Tilskudd til bedrifter som har hatt inntektsbortfall ifb. krigen i Ukraina, bevilges med	55 000 000
2460		Eksportfinansiering Norge:	
(NY)	25	Forvaltning av midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina, bevilges med	5 000 000
(NY)	55	Tapsavsetning for midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina, bevilges med	120 000 000
Inntekter:			
Kap.	Post	Formål	Kroner
3457		Nasjonal sikkerhetsmyndighet:	
	1	Inntekter, nedsettes med ..... fra kr 34 309 000 til kr 24 609 000	9 700 000
5460		Eksportfinansiering Norge:	
(NY)	77	Inntekter fra midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina, bevilges med	1 000 000
5617		Renter fra Statens lånekasse for utdanning:	
	80	Renter, forhøyes med ..... fra kr 4 798 990 000 til kr 4 799 198 000	208 000

Fullmakter til å overskride gitte bevilgninger

II

Fullmakt til overskridelse

Stortinget samtykker i at Barne- og familiedepartementet i 2022 kan overskride bevilgningen på kap. 856 *Barnevernets omsorgssenter for enslige, mindreårige asylsøkere*, post 01 *Driftsutgifter*, med inntil 250 mill. kroner, dersom det er nødvendig for å håndtere en økning i antall barn i omsorgssentrene.

Fullmakter til å pådra staten forpliktelser utover gitte bevilgninger

III

Tilsagnsfullmakt

Stortinget samtykker i at Kommunal- og distriktsdepartementet i 2022 kan gi tilsagn om tilskudd utover gitte bevilgninger, men slik at samlet ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger følgende beløp:

Kap.	Post	Betegnelse	Samlet ramme
581		Bolig- og bomiljøtiltak	
	76	Utleieboliger og forsøk med nye boligmodeller	679,4 mill. kroner

IV

Garantifullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan gi Eksportfinansiering Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye garantier under midlertidig lånegarantiordning ifb. krigen i Ukraina, innenfor en ramme for nye tilsagn og gammelt ansvar på 400 mill. kroner.

V

Utlånsfullmakt

Stortinget samtykker i at Nærings- og fiskeridepartementet i 2022 kan gi Innovasjon Norge fullmakt til å gi tilsagn om nye lån under lavrisikolåneordningen innenfor en ramme på 3,0 mrd. kroner. Av denne rammen skal 500 mill. kroner rettes mot bedrifter i Øst-Finnmark og er et engangstiltak i 2022.

Andre fullmakter

VI

Innkvartering av utlendinger som søker beskyttelse

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet i 2022 kan inngå avtaler med varighet utover 2022 om midlertidig drift av innkvartering for utlendinger som søker beskyttelse i Norge. Dersom behovet for innkvartering av personer som søker beskyttelse blir større enn forutsatt i statsbudsjettet for 2022, eller det oppstår behov for å gjennomføre tiltak for forsvarlig innkvartering utover det som der er lagt til grunn, samtykker Stortinget i at Justis- og beredskapsdepartementet kan øke innkvarteringskapasiteten, eller iverksette nødvendige tiltak, selv om dette medfører overskridelse av bevilgningene på kap. 440 Politiet, post 25 Variable utgifter ved ankomst, mottak og retur i politiets utlendingsforvaltning, kap. 490 Utlendingsdirektoratet, post 21 Spesielle driftsutgifter, asylmottak, post 60 Tilskudd til vertskommuner for asylmottak eller post 70 Stønader til beboere i asylmottak. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige 5 mrd. kroner i 2022, og forpliktelsene utover 2022 skal ikke overstige en samlet ramme på 5 mrd. kroner.

VII

Overføring til Norge av personer fordrevet fra Ukraina

Stortinget samtykker i at Justis- og beredskapsdepartementet, i samråd med Arbeids- og inkluderingsdepartementet og Utenriksdepartementet, i 2022 kan:

- a. gjennom europeisk koordinering eller i særskilte tilfeller ved unilaterale initiativ, overføre personer fordrevet fra Ukraina på grunn av krigen, og som befinner seg i Ukrainas nærområder.
- b. overskride bevilgningene under kap. 440 Politiet, postene 01 og 25, kap. 444 Politiets sikkerhetstjeneste (PST), post 01 og kap. 490 Utlendingsdirektoratet, postene 01, 21, 60, 70 og 75 til formålet under punkt a. Summen av overskridelser på postene kan ikke overstige en samlet ramme på 2 mrd. kroner.
- c. ved behov og etter en nærmere vurdering omfordele deler av fullmaktsrammen under punkt b til Arbeids- og inkluderingsdepartementet, som kan overskride bevilgningene under kap. 670 Integreerings- og mangfoldsdirektoratet, post 01, kap. 671 Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere, postene 60 og 61 og kap. 672 Opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere, postene 60 og 61. Summen av overskridelsene på postene kan ikke overstige omfordelt ramme.

VIII

Investeringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Forsvarsdepartementet i 2022 kan starte opp følgende nye investeringsprosjekt:

Prosjekt	Kostnadsramme
Videreutvikling av og tilrettelegging for alliert trening i Blåtind skytefelt i Indre Troms	410 mill. kroner

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon

www.publikasjoner.dep.no

Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på

www.regjeringen.no

Trykk: Departementenes sikkerhets- og
serviceorganisasjon – 04/2022

